Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 9 (3510) 11 ЧОРШАНБА ЯНВАРЬ 1978 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОЮЗ-27» КОСМИК КЕМАСИ ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазони тадқиқ этиш программасига мувофиқ 1978 йил 10 январь куни Москва вақти билан соат 15 дан 26 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Союз-27» космик кемаси учирилди. Уни кема командири подполковник Владимир Александрович Жонибеков билан бортинженер Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси Олег Григорьевич Макаровдан иборат составдаги экипаж учириб бормоқда.

«Союз-27» кемасининг учиш программасида кишн бошқарадиган «Салют-6» орбитал станцияси билан уни туташтириш ва станция ичида икки космик кема экипажларининг биргалашиб тадқиқот ва экспериментлар ўтказишлари кўзда тутилади.

«Союз-27» кемаси ичидаги системалар нормал ишлаб турибди, экипаж ўзини яхши ҳис қилмоқда.

Космонавт В. А. Жонибеков билан О. Г. Макаров ўртоқлар учиш программасини бажаришга киришдилар.

ЗАРБДОР ЙИЛДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ!

1979 йилни қаршилаб

Машкура Қодирова билан Раҳима Каримовани дугоналари меҳнатда эришган муваффақиятлари билан табриклашди. Бу икки илғор социалистик мусобақаларда ғолиб чиқиб, беш йилликнинг уч йиллик топшириғини муддатидан илгари бажаришга эришди. Хушхабарни меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғи Клавдия Петровна Тишина тарқатди.

БУГУН

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғорларидан тўқувчи М. Қодирова ва Р. Каримовалар меҳнат календарида беш йилликнинг тўртинчи йили бошланди. Улар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олган ва берган сўзини шарафли бажараётган шаҳар Совети депутати Шоира Холмуҳамедова, Анна Гладкова, Сония Ягудиналар иш тажрибаларини қўллаб, шундай натижаларга эришдилар. М. Қодирова ва Р. Каримовалар қатори уларнинг ҳамкасблари тўқувчи — Т. Молева, А. Эргашева, Е. Сивринислар ҳам янги йил меҳнат календарини тамомлаб, 1979 йил ҳисобига маҳсулот топширишяпти. Йигирмага яқин тўқувчилар икки йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлишди.

Ҳозир бирлашманинг ҳамма ишлаб чиқариш участкаларида СССР Конституцияси кунигача уч йиллик топшириқни бажариш учун социалистик мусобақа тобора қизиб боряпти.

Мусобақани авж олдириб

«Юбилей йили зарбдор суръатини сақлайлик!» — лак-бўёқ заводи коллективи янги йилнинг биринчи куниданоқ ана шу шиор остида социалистик мусобақани авж олдирмоқда. Улкан воқеаларга бой бўлган 1977 йил корхона коллективи учун ҳар йилгидан ҳам самарали бўлди. Лак-бўёқчилар планда белгиланган 50.780 минг сўмлик ўрнига 51 миллион 393 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Коллектив ютуғига коммунист О. Рустамбеков бошлиқ 1-цех муносиб ҳисса қўшди.

Завод ишчи-хизматчилари маҳсулот сифатига ва буюмлар ассортиментини кенгайтиришга алоҳида эътибор беряпти. Жумладан, яқинда эмалнинг ва пол бўёғининг янги хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шунингдек, «ПС-150» серияли эмаль, «ЭВА-27А» сув эмульсияси ҳамда «БТ—677» лаки Давлат Сифат белгиси аттестациясига тавсия этилди.

Корхонада ташкил этилган социалистик мусобақада аппаратчилар С. Усканбоев, С. Дреев, токарь А. Гаврилов, слесарь И. Каримжонов ва бошқалар пешқадамлик қилишяпти.

Саид Мустафоев бир неча йилдан бери шаҳримиздаги 1-пойафзал фабрикасида меҳнат қилиб келади. Коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга муяссар бўлган бу илғор ишчи кунлик нормасини 170 процентдан ошириб адо этяпти.

И. Шоинноғомов фотоси.

ҲАМКОРЛИК УЧРАШУВИ

Абу Райҳон Беруний номли шарқшунослик илмий-тадқиқот институтининг олимлари қўшни ва дўст мамлакатлардаги ҳамкасблари билан яқин илмий алоқалар ўрнатишган.

Афғонистон республикаси шарқшунос олимларнинг яқинда Тошкентга қилган сафари ҳам ана шундай алоқаларнинг биридир. Қўшни мамлакат олимлари Афғонистон тил ва адабиёт академиясининг президенти Муҳаммад Сидиқ Руфий, Қобул университетининг профессори, таниқли лингвист Мужаввар Аҳмад Зиёр ва Афғонистон ахборот министрлиги қошидаги қўлёзмалар кутубхонасининг директори Али Башир ўзбек шарқшунос олимларининг меҳмони бўлишди. Тошкент шарқшунослик институти директори, фалсафа фанлари доктори, профессор М. Б. Баратов меҳмонларга институтнинг ташкил топиш тарихи, бу ерда сақланаётган нодир қўлёзмалар ва уларни ўрганиш, кейинги йилларда нашр этилган йирик тадқиқотлар ҳақида гапириб берди. Афғон шарқшунослари бир қатор қўлёзмалар билан қизиқиб танишдилар ва уларнинг микрофильмларини тайёрлаб бериш юзасидан буюртма бердилар.

Икки мамлакат шарқшунослари келгусида бундай дўстона алоқаларни давом эттириш ҳақида келишиб олдилар.

Ёшлар ҳаёти

КОМСОМОЛ СЪЕЗДИГА — ЗАРБДОР МЕҲНАТ

«Узсельхозтехника»га қарашли Тошкент тажриба ремонт-механика заводининг Т. Мирзаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг мажбуриятларига «1978 йилнинг биринчи ярми планини ВЛКСМ XVIII съезди очиладиган кунга қадар бажарамиз» деган сатрлар ёзиб қўйилди. Тўқимачилик комбинатининг биринчи тўқувчилик фабрикасидан И. Губайдуллин, Тошкент трактор заводидан В. Зайцев бригадалари ҳам шундай мажбурият олишди. Ўзбекистон пойтахтининг ёш ишчилари ВЛКСМ XVIII съездини зарбдор меҳнат билан кутиб олишга аҳд қилиб, янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ графикда мўлжалланганидан олдинда бормоқдалар. Улар республиканинг барча йигит-қизларини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун мусобақани авж олдиришга даъват этдилар. Шаҳар комсомол комитетининг бюроси ёш ишчиларнинг ташаббусини маъқуллади.

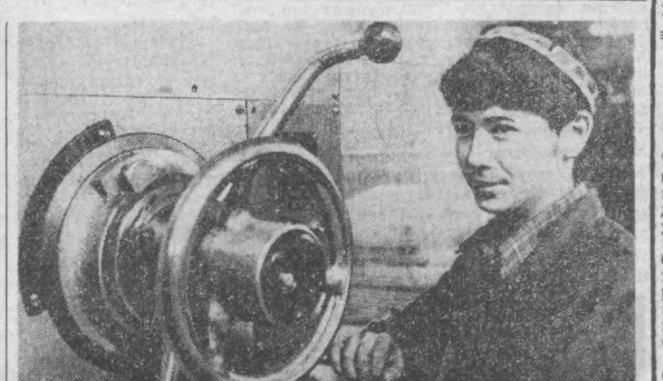

Октябрь Революцияси ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ворошилов номидаги Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг меҳнат аҳли ўртасида беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда.

СУРАТДА: корхона 3-цехининг беш йиллик шахсий топшириқларини уч ярим йилда бажаришга аҳд қилган зарбдор токари комсомол аъзоси Солиҳ Файзиев. У смена-ойлик ишлаб чиқариш нормаларини 125—130 процент бажармоқда.

Бош конвейер суръати

БУГУН

республика қишлоқ хўжалик машинасозлиги саноатининг байроқдори бўлган «Ташсельмаш» заводи коллективининг янги йил бошидан бери ишлаб чиқариб, пахтакор хўжаликларга юборган «зангори кема»лари 250 тага етди. Бу машиналар орасида ингичка толали пахтани теришга мўлжалланган «ХВН— 1,2 А» маркали комбайнлар ҳам бор.

Ўтган йили корхона коллективи пахта йиғим-терими бошлангунга қадар «ХВН — 1,2 А» машинасидан 920 тадан ортиқ ишлаб чиқарган эди. Бу йил эса бу машинани тайёрлаш кескин ортади. Ингичка толали пахтани терадиган машиналарнинг кўпайиши республикада машиналар билан терилаётган пахта салмоғини ошириш имконини беради. Шунинг учун ҳам завод маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари коллективнинг куч-ғайратини янги машинадан кўплаб ишлаб чиқаришга қаратмоқдалар.

Бош конвейерда йил бошиданоқ иш қизгин давом этяпти. Коммунистик меҳнат зарбдори В. Нозадзе бошлиқ йиғувчилар комбайнларни тез ва соз йиғиш, СССРнинг янги Конституциясининг бир йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун курашни қизитишяпти. Конвейердан ҳар куни 35—36 та комбайн тушириб олиняпти.

Уй тўйлари

БУГУН

Тошкентнинг йўлдош шаҳарчаси — Сергелининг 2-микрорайонида бир йўла ўн битта уй фойдаланишга топширилди. Замонавий бу уйларга дастлабки хонадонлар кўчиб кира бошладилар. Бинокорлар янги йилнинг бошланишида олтмиш минг квадрат метр уй-жойни қуриб битказишди.

Янги уйларнинг шинам квартираларидан Сергели шимолий саноат зонасида жойлашган корхоналарнинг ишчи ва хизматчиларининг оилалари жой олдилар. Қурувчилар янги массив аҳолиси фарзандлари учун алоҳида ғамхўрлик кўришди. Кичкинтойлар учун 280 ўринли типовой боғча биноси қурилиши ниҳоясига етай деб қолди.

Бу йил Сергелида уй-жой қурилиши янада кенг миқёсда олиб борилади. Бунинг учун районни ривожлантириш планида ўтган йиллардагидан бирмунча кўпроқ маблағ ажратилди.

Пойтахтимизнинг бир куни

АРХИТЕКТУРА ВА МИЛЛИЙ УСЛУБ

БУГУН

Ўзбекистон ССР Архитекторлар союзида «Архитектура ва миллий услубнинг ривожланиши» деган мавзуда ижодкорларнинг мунозараси бўлиб ўтди.

Унда республика Архитекторлар союзи правлениесининг раиси Ф. Турсунов кейинги йилларда республикада ва Тошкент шаҳрида ҳозирги замон талабига жавоб берадиган уй-жой, маданий-маиший, маъмурий бинолар қурилганлиги, уларда миллий услуб — анъаналари ўз ифодасини топганлиги ҳақида гапирди.

Шундан кейин шаҳар архитектура ва планлаштириш Бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари Л. Адамов, архитектура доктори М. Булатов, бош план институти директори ўринбосари Д. Латипов ва бошқалар шу беш йилликда яратилаётган лойиҳалар ва қурилаётган бинолар ҳақида фикр ва мулоҳазалар билдирдилар.

Устахона ишга тушди

БУГУН

«Техсложбитпр и б о р» маиший хизмат ишлаб чиқариш бирлашмасининг Весна кўчаси 223-уйда жойлашган корхонасида механизмларнинг яна бир турини ремонт қиладиган устахона иш бошлади. Бу ерда шаҳримиз корхоналари ва муассасаларида ишлатилаётган митти калькуляторларни ремонт қилиш ишлари йўлга қўйилди.

Корхонада бундан ташқари аҳолига бир қатор янгиликлар тавсия қилинди. Улар музика чолғу асбоблари, тикув машиналари, электрон стол ва қўл соатларини ремонт қилишдир. Ишлаб чиқариш бирлашмаси шу йилнинг ўзида шаҳримиз аҳолисига 2 миллион 300 минг сўмлик маиший хизмат кўрсатишни мўлжаллаган.

ЭКСПОРТ БОШЛАНДИ

БУГУН

республика китоб савдоси бошқармасининг китоб-почта бўлими жаҳоннинг турли мамлакатларига Тошкентда нашр этилган китобларни бу йилги буюртма бўйича экспорт қилишни бошлади. Болгария, ГДР, Чехословакия, Вьетнам сингари социалистик мамлакатлар билан бир қаторда Англия, Франция, Канада, Ҳиндистон сингари мамлакатларга ҳам ўзбек китобларининг жуда катта туркуми жўнатилди.

Экспортга юборилаётган адабиётлар орасида «Ўзбекистоннинг жанубида бронза даврида қадимий деҳқончилик маданияти», «Қон тўхтатувчи ўсимликлар», «Ўзбек совет энциклопедияси»нинг 9-томи, «Ўзбекистонда социалистик демократиянинг тантанаси» деган бир қатор китоблар бор.

Китоб-почта бўлими ҳозирги пайтда Тошкент нашриётларида чоп этилган турли мавзуларга доир китобларни жаҳоннинг 105 та мамлакатига юбормоқда. Бу йил чет элларга ҳаммаси бўлиб 70 минг сўмлик нодир адабиётлар чиқарилади. Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидаги илмий муассасалар ва китобхонлар Тошкент китобларидан 250 минг сўмлик учун буюртма беришган.

НОДИР УСКУНА

Венгрия Халқ Республикасининг корхоналарида тайёрланган замонавий ускуналар шаҳримиз завод ва фабрикалари ҳамда муассасаларда ишлатилмоқда.

БУГУН

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг кўмир химияси лабораториясида ана шу қардош мамлакатнинг яна бир нодир ускунасини монтаж қилиш бошланди. Будапешт оптика корхонасида ишланган бу ускуна деревотограф деб аталади ва у полимерларнинг ёниш жараёнини текширишда олимларга қўл келади.

Бу ускунани Иркутск шаҳридаги «Эталон» корхонасининг мутахассислари В. Биков, В. Саричев монтаж қилмоқдалар. Ҳозирда институтда бундай деревотографдан тўрттаси ишлаб турибди.

Метро истиқболига бағишлаб

Пойтахт пассажир транспортида энг муҳим восита бўлган метрополитеннинг ҳозирги фаолияти ва келгусидаги истиқболи кўпчиликни қизиқтирмоқда. Республика Билимлар уйи Тошкент метросига бағишлаб ўтказган кечага ҳам жуда кўп тингловчи тўпланди.

«Ташметропроект» лойиҳа институти архитекторлар группаси бошлиғи Равшан Файзуллаев йиғилганларга метро лойиҳаси ва унинг техникавий ҳужжатларини тайёрлаш ҳақида гапириб берди. У шу кунларда институтда иккинчи навбат бўйича рус пролетар ёзувчиси Максим Горький номли станция лойиҳаси бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳикоя қилиб берди.

ЯНГИ КЎЧА

Шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасига қарашли йўл қурилиш-ремонт трестининг 1-ремонт-қурилиш бошқармаси йўлсозлари

БУГУН

тракторсозлар турар жой массиви ва Горький проспектидаги турар жой массивларини бир-бирига боғловчи янги кўча қурилишини бошлаб юбордилар. Бошқарма қурувчилари Шимолий-Шарқ массиви орқали ўтувчи янги кўча қурилишида ҳозир катта ҳажмда тупроқ ва ер текислаш ишларини олиб боришмоқда. Кўча ёнида бу массивлар аҳолисига хизмат кўрсатадиган трамвай линияси ҳам бунёд этилади. Янги кўча шаҳримиз аҳолисига катта қулайлик яратади.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

БУГУН

электр рўзғор буюмлари заводининг гальваниги А. Свиридова, слесарь Л. Грекова, йиғувчилар М. Мирзаева, М. Газиева, қуювчи А. Сайфиевларнинг шахсий меҳнат календарларида шу йилнинг апрель ойи бошланди.

Илғор меҳнат коллективларининг СССР янги Конституциясининг бир йиллигига қадар беш йилликнинг уч йили топшириғини бажариш бўйича бошлаган ташаббусига қўшилган бу ишлаб чиқариш илғорлари ўз маҳоратларини ошириш ва хом ашё, материал ресурсларидан, иш вақтидан унумли фойдаланиш ҳисобига вақтдан ўзиб ишламоқдалар. Мусобақа пешқадамларининг даъватига заводнинг 20 дан ортиқ ишчиси ва тўрт бригада ҳам қўшилди. Улар ҳам 1978 йилнинг 7 октябрига қадар беш йилликнинг уч йили топшириғини бажаришга аҳд қилдилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Лаос Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Лаос Халқ Демократик Республикасининг Бош министри Кейсон Фомвихан ва Лаос Халқ Демократик Республикасининг Президенти, ЛХДР Олий халқ кенгашининг раиси Суфанувонгнинг Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқларга жавоб телеграммаси эълон қилинган. Унда Лаос Халқ Демократик Республикаси эълон қилинганлигининг икки йиллиги муносабати билан йўлланган табриклар учун миннатдорчилик изҳор этилади.

● Совет — Япония музокаралари тўғрисида ахборот босилган.

БУЮРТМА БАЖАРИЛДИ

Англия мамлакати Тошкент ўйинчоқлар фабрикасига пластмассали самолётлар тайёрлаб бериш учун буюртма берган эди. Корхона мутахассислари ана шу мамлакатнинг «Ф— 341», «Ф — 168» маркали самолётлари асосида инглиз болаларини қувонтирадиган ўйинчоқ самолётларни тайёрлашни ўзлаштирдилар.

БУГУН

Англия буюртмаси бажарилди. Иккала марка бўйича 50 мингта пластмассали самолёт темир йўл ва денгизлар оша тегишли адресга жўнатилди.

Шу кунларда корхонада халқаро кўргазмада намойиш этиладиган экспонатларни тайёрлаш ҳам қизғин боряпти. Араб мамлакатларида май ойида очиладиган халқаро саноат ярмаркасида «Зумрад», «Тўлғаной», «Темурид» қўғирчоқлари намойишга қўйиладиган бўлди.

ҚУЛАЙ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

Ўрта Осиё алоқа лойиҳа-монтаж қурилиш бошқармасининг мутахассислари корхоналар ва муассасаларда телефон алоқасини йўлга қўйиш мақсадида бир қатор замонавий аппаратларни монтаж қилиб фойдаланишга топширмоқдалар.

БУГУН

бошқарма мутахассислари телевизион марказнинг янги биносида бир минг телефон номерли агрегатнинг монтажини тугаллашди.

Алоқачилар Бош универсал магазини, «Средазцветмет» бошқармасида ҳам ана шундай станцияларни ишга туширишди.

КОМПЛЕКС ҚАД КЎТАРМОҚДА

В. И. Ленин проспекти ҳамда Х. Сулаймонова кўчалари кесишадиган жойда Ўзбекистон ССР Давлат план комитети экономика ва ахборот ҳисоблаш марказининг илмий-текшириш институти жойлашган. Ҳозир бу бинонинг ёнида яна бир бино — инженерлик-лаборатория корпуси ва ошхоналар блоки қурилмоқда.

Комплекс жуда чиройли бўлади. Унинг лойиҳаси тошкентлик ва москвалик меъморлар ҳамкорлигида тайёрланган.

Объектда қурилиш-монтаж ишларини олиб бораётган «Главташкентстрой» 8-қурилиш тресги 1-қурилиш монтаж бошқармасининг меҳнаткашлари бу ерда 1 миллион 300 минг сўмлик бош пудрат ишларини амалга оширишлари лозим эди.

БУГУН

зарбдор суръат билан меҳнат қилаётган коллектив бажарган иш ҳажми бир миллион сўмликка етди.

МИЛЛИОНИНЧИ ТОМОШАБИН

Бу йил Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи ўзининг олтмиш йиллик юбилейини нишонлайди. Дастлаб ташкил этилганда атиги икки бўлими бўлган бу музейда, эндиликда олтита бўлим ва олтита кўргазма мунтазам ишлаб турибди. Музей санъат мухлисларини ғарб ва рус маданияти тарихининг қимматли обидалари билан, қардош республикалар санъати, ажнабий шарқ санъати, Ўзбекистон амалий санъати, Ўзбекистон тасвирий санъати намуналари билан яқиндан таништиради. Бундан ташқари, шу кунларда музейда Холчаён, Ворохшадан топилган қимматли археологик топилмалар намойиш қилинмоқда.

Ҳар куни музей заллари бўйлаб кезган бир ярим мингга яқин томошабин нодир санъат асарларидан баҳра олади.

Куни кеча музей залларида миллионинчи томошабин бўлди. Бу бахт Чилонзордаги 103-мактабнинг 1 «б» синф ўқувчиси Аня Перфиловага насиб этди.

Музей маъмурияти музейнинг миллионинчи томошабинига музей экспонатлари каталогини ҳамда қимматбаҳо суратларни тақдим қилди.

Венгрия Халқ Республикасида халқ хўжалигининг кенжа тармоғи — нефть-химия саноати муваффақиятли ривожланмоқда. Боршод химия комбинатида пластмасса ишлаб чиқариш кенгаймоқда. Бу ерда шу беш йилликнинг йирик объектларидан бири — поливинилхлорид заводини бунёд этиш тез суръатлар билан олиб борилялти. Қурилаётган цехларни синов тариқасида ишга тушириш 1978 йилга белгиланган. Ушбу корхона бир йилда 150 минг тонна поливинилхлорид ишлаб чиқаради.

СУРАТДА: химия маҳсулотлари сақланадиган резервуарлар.

МТИ—ТАСС фотоси.

телетайп лентасидан

● **ПРАГА.** Прагадаги қарийб 9 минг оила янги йилни янги квартираларда кутиб олди. Ўтган йили уй-жой қуриш плани тўла-тўкис бажарилди. Прага тепаликларининг ёнбағирларига жойлашган ва шаҳарни ўраб турган янги районлар тобора қад кўтармоқда. Бу районлар пойтахт атрофида мустақил яхши планлаштирилган архитектура марказларидан иборат ҳалқа ҳосил қилади.

● БУХАРЕСТ. Проешти шаҳрининг шимолий-ғарбида катта турар жой массиви қурила бошланди. Руминия нефтчиларининг бу кўхна марказини 8—9 қаватли турар-жой корпуслари, савдо комплекслари, 650 ўринли кинотеатр, мактаб, болалар боғча ва яслилари безаб, кенгайтиради.

Бу йил 700 дан кўпроқ оила янги квартираларнинг калитини олади, 1980 йилга бориб эса янги кварталда қарийб 4 минг оила шинам уйларга кўчади.

● **БАЙРУТ. 1976 — 1977 йиллардаги гражданлар уруши вақтида вайрон бўлган Ливан пойтахтини қайта тиклаш учун 8— 10 йил муддат ва камида 500 миллион Ливан фунти керак бўлади. Шаҳар губернатори М. Наммар бу ерда маълум қилганидек, ишлар планида Байрутнинг анъанавий савдо районларини, катта-катта меҳмонхоналар, туристик комплекслар жойлашган районларини реконструкция қилиш, шунингдек ер ости ўтиш жойлари ва тоннеллар қуриш кўзда тутилади.**

● КАНБЕРРА. Австралиянинг катталиги жиҳатдан иккинчи шаҳри — Мельбурнда уй-жойсиз 5 мингдан кўпроқ киши бор. Булар асосан ишсиз ёшлар ва кексалардир. «Эйж» газетасининг таъкидлашича, ҳозирги вақтда бошпанасиз мельбурнликлар сони 30-йиллардаги кризис замонларининг рекорд кўрсаткичларидан ошиб кетди.

● **БУДАПЕШТ.** Венгриянинг кўмир ва нефть қазиб чиқариш саноати ходимлари 1977 йилда катта меҳнат муваффақиятларини қўлга киритдилар. Улар 25,4 миллион тонна кўмир, 2,2 миллион тонна нефть ва 6,6 миллиард кубометр табиий газ қазиб чиқардилар. Бу кўрсаткичлар йиллик топшириқлардан ортиқдир. Венгер шахтерлари ва нефтчиларининг муваффақиятига меҳнат унумдорлигини ошириш, илғор иш методларини жорий этиш, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириш туфайли эришилди.

КПСС XXV СЪЕЗДИДА ТИЛГА ОЛИНГАН

ПАРТИЯНИНГ КАДРЛАР СИЁСАТИ — ҚУДРАТЛИ ВОСИТА

Партиямиз XXV съездида партиянинг ривожланган социализм шароитидаги ғоят муҳим ва актуал вазифалари ойдин белгилаб берилди. Шу жумладан кадрлар сиёсати масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилди. Партиянинг кадрлар сиёсати қудратли восита бўлиб, партия шу восита орқали ижтимоий тараққиётнинг боришига таъсир ўтказади.

Пойтахт партия ташкилотлари съезд белгилаб берган ёрқин режаларни тўла-тўкис ва изчил амалга ошириш учун бутун куч-ғайрат ва тажрибаларни ишга солмоқдалар. Тўпланган бой тажрибаларни ўртоқлашиш, КПСС XXV съездида тилга олинган актуал масалалар юзасидан район партия ташкилотлари амалга ошираётган тадбирларни тўлароқ ёритиш мақсадида район партия комитетларига бир неча савол билан мурожаат этдик.

Бугун махсус мухбиримизнинг саволларига Куйбишев район партия комитети биринчи секретари Турғун Эргашевич ЭРГАШЕВнинг жавобларини эътиборингизга ҳавола этяпмиз.

— Турғун Эргашевич, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ҳамма вақт партиявий ишларнинг муҳим участкаси бўлиб келмоқда. Шундай экан, суҳбатни ёшлардан бошласак. Негаки келажак — шу ёшларники. Бугунги суҳбатимиз ҳам аслида ёш, истиқболли кадрлар, амалий ишда қобилиятли ташкилотчи бўлиб етишаётган ёш кадрларнинг эртанги куни ҳақида. Бу хусусда қандай фикрларингиз бор?

— Аввало, районимиз ҳақида икки оғиз сўз. Куйбишев райони халқ хўжалик кенг комплексига эга. Унда саноат ва маданият гуркираб ривожланмоқда. Замонавий илмий-техника революцияси кўпчилик корхоналарда техник жиҳатдан қайта қуроллантиришни, комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий ташкил этиш ҳамда бошқариш системасини автоматлаштириш юзасидан кенг тадбирлар программасини амалга оширишни тақозо этмоқда. Районимиз кейинги йилларда республиканинг етакчи илмий марказларидан бирига айланди. Бу ерда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 10 илмий-тадқиқот институти, «Ўзбекгидрогеология» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, кўплаб илмий-тадқиқот институтлари, илмий-лойиҳалаш ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари, олий ўқув юртлари, техникум ва бошқа билим юртлари жойлашган. Районимиз йирик маданият маркази ҳамдир. Бу ерда уч ижодий союз, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг 4 та билим юрти жойлашган.

Район партия ташкилоти таркибида 11 мингдан зиёд коммунист бор. Уларнинг кўпчилиги олий ва ўрта махсус маълумотга эга. 670 га яқин фан докторлари ва кандидатлари ишлаб турганининг ўзи ҳам унинг йирик маданият марказларидан бири эканлигини яққол кўрсатиб турибди.

Бу фактларни айтишимдан мақсад район партия комитети халқ хўжалигининг ана шу барча тармоқлари кадрларини танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида жуда кўп ишлар қилиши зарурлиги аён бўлиб турибди. Район партия комитети хўжалик ва идеология участкаларининг барча соҳаларини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш йўлида кўпгина тадбирларни амалга оширмоқда.

Доҳиймиз В. И. Ленин кадрларни танлашга илмий ёндошиш зарурлигига эътиборни қаратиб, бунда кадрларнинг поклиги, сиёсий савияси, ишнинг кўзини билиши, ташкилотчилик қобилиятларини назарда тутиш кераклигини уқтириб ўтган эди.

Район партия комитети ёш кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда энг аввало, уларнинг сиёсий ва ишчанлик сифатларига алоҳида эътибор бермоқда. Ёш ходимнинг ишчанлик сифати унинг топширилган иш участкасини бошқара олишида, ишни ташкил эта билишидадир. Ҳозирги вақтда районимизда 2700 га яқин хўжалик раҳбарлари борки, район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари уларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилмоқдалар.

— Партиямизнинг кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашга қўяётган талаблари кун сайин ошиб бормоқда. КПСС XXV съездида уларнинг назарий савиясини ошириш, билимини чуқурлаштириш, ишлаб чиқариш ва бошқаришни ташкил этишни яхши эгаллаб олишлари зарурлиги алоҳида қайд этилди. Районда кадрларнинг ғоявий-назарий, ишчанлик сифатларини ошириш йўлида қандай тадбирлар кўриляпти?

— Район партия комитети раҳбар кадрларнинг малакасини, уларнинг назарий савиясини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Ўқувнинг асосий формалари марксизм-ленинизм университети, партия-хўжалик активи мактаблари, райком, корхона партия комитетлари ва бюролари қошидаги назарий ва методик семинарлардан иборат. Кўпчилик кадрлар ўзларининг ғоявий-назарий савияларини олий ва ўрта махсус билим юртларининг кечки ва сиртқи бўлимларида оширмоқдалар. Олий ўқув юртини тугатганлар эса ўз билимларини район иқтисодий мактабида, шаҳар ва район партия комитетларининг методик семинарларида, партия ўқуви ва иқтисодий таълим шохобчаларида оширмоқда.

Биз иқтисодий таълимга беш йиллик план топшириқларини бажариш юзасидан олиб борилаётган ишнинг энг муҳим таркибий қисми деб қараймиз. Бундан ташқари иқтисодий таълимни хўжаликнинг конкрет вазифалари билан узвий боғлаш сиёсий ва иқтисодий билимлар пропагандаси савиясини оширишга, уларнинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишга жуда катта ёрдам бермоқда.

> **ПАРТИЯ КАДРЛАРНИ ЮКСАК ҚАДРЛАЙДИ, УЛАРНИНГ ИЖОДИЙ ИМКОНИЯТЛАРИГА ИШОНАДИ, УЛАРНИ МЕҲР-МУҲАББАТ БИЛАН ТАРБИЯЛАБ ЎСТИРАДИ. БИЗНИНГ КАДРЛАРИМИЗ ХАЛҚ ОЛДИДАГИ ЎЗ МАСЪУЛИЯТИНИ АНГЛАБ, ЎЗИНИНГ БУТУН КУЧ, БИЛИМИ ВА ТАЖРИБАСИНИ БУНДАН БУЁН ҲАМ КОММУНИЗМ ИШИГА САРФ ҚИЛАЖАКЛАРИГА ШАК-ШУБҲА ЙЎҚ.**
>
> **Л. И. БРЕЖНЕВ.**

Райком хўжалик раҳбарларининг ўқуви масалаларига кўп эътибор бермоқда. Уларга раҳбарлик иш услубини, оммани сиёсий руҳда тарбиялаш санъатини муттасил ўргатиб бормоқда. Кўпгина хўжалик раҳбарлари коллективда ташкилий ва тарбиявий ишларни оқилона қўшиб олиб бормоқдалар. «Ташкенткабель» заводи директори Х. Алимов, экспериментал биология илмий-тадқиқот институти директори А. Абдуллаев, лак-бўёқ заводи бош инженери А. Крикоров ва бошқа шу каби ўнлаб раҳбар кадрлар номини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак.

— Кишиларга у ёки бу масъулиятли участкани бириктириш жиддий ва мураккаб иш, негаки бу узоқ кузатишни, шу киши фаолиятининг ҳамма томонларини тарозига солиб кўришни тақозо этади. Бунда унинг ғоявий чиниққани, шу соҳадаги малака ва тажрибаси, ҳамкасбларининг фикри, ишга ижодий муносабати, кишилар билан ишлай билиш қобилияти, маълумоти, ёши, характер хусусиятлари ва бошқа жиҳатлар ҳисобга олинади, шундай эмасми? Комсомол-ёшлар ва айниқса хотин-қизларни ана шундай масъулиятли иш участкаларига бириктиришда район партия комитети қандай тадбирларни амалга оширяпти?

— Бир қизиқарли факт келтирмоқчиман. Район партия комитетининг ходимлари номенклатурасида 473 киши бор. Шуларнинг салкам ярми қирқ ёшга ҳам етмаган. 350 га яқин киши олий маълумотга эга, бошқалари эса тугалланмаган олий, ўрта махсус маълумотга эга.

КПСС XXV съезди талабларидан келиб чиқиб, район партия комитети ишда яхши, қобилиятли ташкилотчи ёшларни раҳбарлик лавозимларига кўтармоқда. Улар тажрибали ходимлар билан бир сафда жиддий сиёсий чиниқиш мактабини ўтамоқдалар.

Сўнгги пайтларда кўп ёш мутахассислар раҳбарлик лавозимларига кўтарилдилар. Масалан, 6-таксопарк директори, ёш коммунист А. Қосимов, «Ўзбекхлопкомаш» бирлашмаси машинасозлик заводи бош инженери Б. Сандлер, ТашНИКИ тажриба заводи директори Д. Саъдуллаев, «Энергостройиндустрия» бирлашмаси директори В. Баратов, 2-Марказий касалхона бош врачи М. Зиёмова, 241-мактаб директори К. Маъзумова ва бошқа ёш мутахассислар етишиб чиқди. Уларнинг кўплари шонли комсомол сафида тарбияланиб вояга етишган.

Хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига дадил кўтаришга ҳам жиддий эътибор беряпти. Районимизда 124 хотин-қиз ишлаб чиқаришнинг масъулиятли участкаларидаги раҳбарлик лавозимларида ишлаб турибдилар. Энг яхши ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, инженер-техник ходимлар халқ депутатлари Советларига депутат қилиб сайланганлар. Улар Советлар фаолиятида актив иштирок этишяпти. Район бўйича беш киши Ўзбекистон ССР Олий Советига (шундан икки киши хотин-қизлардир), 29 хотин-қиз шаҳар Советига, 98 хотин-қиз эса район Советига депутат қилиб сайланганлар. Кўпгина хотин-қизлар узоқ йиллар раҳбарлик лавозимларида ишлаб келишяпти.

3-ўқув ишлаб чиқариш корхонаси директори Ҳури Носирхонова ишлаб чиқариш план топшириқлари ва социалистик мажбуриятлари муттасил ошириб адо этилишига катта ҳисса қўшмоқда. Улуғ Октябрь 60 йиллиги кунигача у бошчилик қилаётган коллектив беш йилликнинг икки йили топшириғини муваффақиятли бажарди. Ўзига топширилган масъулиятли участкаларда самарали ишлаб келаётган бундай хотин-қизлар кўп. Районимизда 17 хотин-қиз мактаб директори, 77 хотин-қиз болалар боғчалари мудираси, 11 хотин-қиз бош врач бўлиб ишламоқдалар. Уларнинг ёш авлодни тарбиялаш, халқ саломатлигини янада мустаҳкамлаш борасидаги хизматлари каттадир. 47, 171, 205-мактаблар, Успенский номидаги музика мактабига моҳирона бошчилик қилаётган Н. Суслова, Н. Алипова, А. Данилова, И. Йўлдошева ва бошқаларнинг номларини фахр билан тилга олиб ўтмоқчиман.

— Ўртоқ Л. И. Брежнев партиямиз XXV съездида қилган Ҳисобот докладида «Ҳозирги раҳбар ўзида партиявийликни ишнинг кўзини яхши билиш билан, интизомни ташаббус ва ишга ижодий ёндошиш билан бирга қўшиб олиб бориши лозим» деб таъкидлаган эди. Шунингдек, съездда ўз фаолиятига танқидий баҳо бераолмайдиган, ўз бурчини тўла тушуниб етмаган раҳбар кадрлар ҳақида ҳам фикрлар айтилган эди. Район партия комитети съезднинг ана шу қоида ва хулосаларидан келиб чиқиб, кадрлар билан ишлашни янада яхшилаш йўлида қандай тадбирлар кўрмоқда?

— Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш борасида партия ташкилотлари етарли кадрлар резервига эга бўлса, катта муваффақиятга эришади. Ҳар бир кишининг камолотини кузатиш билангина кифояланмай, унинг қобилиятларини ривожлантириш ҳам керак. Районимизда ўз бурчини яхши тушунадиган, ўз ишига доимо танқидий назар билан баҳо берадиган кадрлар оз эмас. «Ташкенткабель» заводи директори Х. Алимов, партия комитетининг секретари В. Петров, Тошкент трактор заводининг директори П. Мирзаахмедов, партия комитети секретари Х. Шагиев, шунингдек, «Ўзбекхлопкомаш», 3-ун заводи ва бошқа бир қатор корхона ҳамда ташкилотларнинг кадрлари коллективнинг беш йиллик дастлабки йилларида қувончли ютуқларни қўлга киритишга сезиларли даражада ҳисса қўшдилар. Район коммунистлари ва меҳнаткашлари фидокорона меҳнати туфайли бултур саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан илгари, 26 декабрда бажарилди, планга қўшимча 7 миллион сўмликка яқин маҳсулот тайёрланди.

Лекин бундан район партия комитетининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш бўйича ишларида камчиликлар йўқ деган маъно келиб чиқмаслиги керак. Ишимизда ҳали бир қатор нуқсонлар бор. Раҳбарликнинг эскича формаларига ёпишиб олган ёки раҳбарлик обрўсини йўқотиб қўйган, ўз ишига танқидий баҳо бериш ҳиссини унутиб қўяётган кадрларга муросасозлик ҳоллари учраб турибди. Бир қатор корхона, ташкилот ва муассасаларнинг партия ташкилотлари ёш, қобилиятли мутахассисларни масъулиятли участкаларга бириктиришга лоқайд қарамоқдалар, кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш устида етарлича қайғурмаётирлар. «Ташавтоматика» заводи, экскаватор заводи, 2-ёғочни қайта ишлаш заводи, бир қатор қурилиш-монтаж ташкилотлари меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга ҳозирги талаблар даражасида ёндошмаётирлар. Районимизда бултур давлат, меҳнат ва партия интизомини бузган айрим кишилар қаттиқ партиявий жазо олди. Райком бюросида «Интурист» айрим бўлинмалари, туризм ва экскурсия бўйича республика Совети, 4-ихтисослашган трест, «Ташавтоматика» заводи ва бошқа бир қатор корхона ҳамда ташкилотларда раҳбарлик савияси тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масалалари район партия комитети пленумларида, район партия активи йиғилишларида, райком бюросида бир неча бор жиддий кўриб чиқилди. Бу масала бундан кейин ҳам доимо район партия комитети, бошланғич партия ташкилотларининг диққат марказида туради.

Суҳбатни Ҳамид ИКРОМОВ олиб борди.

• *Беш йиллик вахтасида*

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Кенг халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтириб йиллик топшириқни муддатидан илгари адо этган Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли бадиий безаклар фабрикаси коллективи ўртасида беш йилликнинг учинчи йили план топшириқларини муддатидан олдин бажариш юзасидан бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзмоқда. Бирлашманинг мана шу фабрикасида тайёрланаётган маҳсулотларга бўлган талаб тобора ортиб боряпти. Капрон, штапель, шойи каби матолардан ишлаб чиқарилаётган бадиий безакли аёллар рўмоллари, турли тўқима-ўрама галантерея маҳсулотлари ана шулар жумласидандир. Агар корхона цехларида бўлсангиз коллектив ҳурматига ўз ҳалол меҳнати билан сазовор бўлаётган илғор тўқувчи ва ўровчиларнинг номларини кўплаб эшитасиз. Масалан, Октябрь революцияси ва «Ҳурмат белгиси» орденларининг кавалери мураббий ишчи Раиса Грачова, Дилором Жўраева, Розила Гараева, Светлана Сонькина, Ҳалима Бекбоева, Людмила Сережкина кабиларни санаб ўтиш кифоя. Бу ишлаб чиқариш пешқадамлари ўзаро мусобақа боғлашган. Шунинг учун ҳам улар смена-ойлик топшириқларини 130—160 процент адо этиб келмоқдалар. Бу пешқадамлар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар яхши ва аъло билан қабул қилинади. Корхонада ўрта мактаб ва ҳунар-техника билим юртларини битириб келган ёшларга ҳунар ўргатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Масалан, шаҳардаги 19-ўрта мактабни муваффақиятли тугатиб корхонага келган Олия Абдусаматбекова, 13-мактабни тамомлаб ишга келган Матлуба Мирсолиҳова ва Мукаррам Нажимовалар икки-уч йил мобайнида мураббий ишчилардан Дилором Жўраева ва Розила Гараева ёрдамида илғор тўқувчилар қаторига қўшилдилар. Ишн билан сўзи бир корхона меҳнат аҳли беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини СССР янги Конституциясининг бир йиллиги нишонланадиган кунгача адо этиш иштиёқида ҳормай-толмай меҳнат қиляпти.

Мана бу фотолавҳаларда (юқорида) тўқув цехининг зарбдор тўқувчиси Татьяна Мусеева билан (пастда) Матлуба Мирсолиҳоваларни кўриб турибсиз. Улар беш йиллик шахсий план топшириқларини уч ярим йилда бажаришга аҳд қилишган.

М. Нуриддинов фотолари.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

ДАРЁ ТРАНСПОРТИ ХОДИМЛАРИНИНГ МАЖБУРИЯТИ

«Юрий Гагарин» теплоходи Амударёнинг юқори қисмида кема қатновини бошлаб берди. У Шерхон портига Афғонистон учун товар ортилган баржалар карвонини олиб келди.

Кемаларнинг илғор командалари ва юк ташувчилар бригадалари беш йилликнинг учинчи йили план топшириқларини СССР Конституцияси қабул қилинган куннинг бир йиллигига бажариш мажбуриятини олдилар.

ОЛИМПИАДА ЭМБЛЕМАСИ БИЛАН

Чустдаги бадиий буюмлар фабрикасида тикилган дўппи XXII олимпиада ташкилот комитетининг дипломига сазовор бўлди. Олимпиада ўйинлари эмблемаси ва «Москва — 1980» ёзув дўппидаги миллий нақшлар билан нафис уйғунлашиб кетган. Бу дўппининг нақшини фабрика чеварларидан Ҳурсандби Дадабоева яратган.

БОЛАЛАР ПОЙАФЗАЛИНИНГ ЯНГИ ТУРИ

Оёқ кийимларнинг дастлабки туркуми Чирчиқ пойафзал фабрикасининг Бўстонлиқ район Ҳумсон қишлоғидаги филиали конвейеридан чиқди. Корхона ғоят унумли асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бўлиб, болалар учун уйда киядиган пойафзал ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Ҳар йили бу ерда чий духоба ва бошқа газламалардан 45 минг жуфт шиппак, юмшоқ туфлилар ишлаб чиқарилади.

БЎЗСУВ — БЎРЖАРНИНГ ЯНГИЛАНИШИ

Тошкент областидаги 50 километрлик Бўзсув — Бўржар сув йўлини қайта қуриш тугади. Давлат комиссияси уни фойдаланишга қабул қилиб олди. Магистралдан ҳар секундига оқадиган сув 30 кубометрдан қирқ кубометрга етди. Бу Тошкент, Орджоникидзе ва Калинин районларидаги сабзавотчилик хўжаликларида беш минг гектар ернинг сув таъминотини яхшилаш ва 2 минг гектар ерни суғориш имкониятини беради. Бўзсув — Бўржар каналининг янгиланиши Тошкентда ирригацияни яхшилаш проблемасини ҳал этиш имкониятини ҳам беради.

(ЎзТАГ).

Забойда автоматика

М—600 ҳисобдон комплекс билан ускуналанган диспетчерлик пункти ер остидаги ҳар бир ишни «кўринадиган» қилишга, шахтадаги мураккаб ишларни бошқариш мурувватларини биргина инженер қўлига топширишга ёрдам беради. У «Ворошиловградуголь» бирлашмасига қарашли Ленин номли шахтада ишга туширилади.

Бошқариш пультида биринчи номерли комбайннинг митти силуэт устида лампа ёнди. Биринчи участканинг забой агрегати ишга туширилди. Шуълаланувчи стрелкалар комбайн қайси йўналишда ҳаракат қилаётганлигини, қайси конвейерда кўмир бўшатилаётганлигини, юк кўтарувчи лифтлар ер юзига қанчалик тез-тез кўтарилаётганлигини кўрсатиб туради. Механизмлар тўхтаб қолса сезгир датчиклар носозлик қаерда юз берганлиги ва унинг сабабларини билдиради. Автоматика кончилик техникасидан янада самарали фойдаланишга ёрдам беради.

Ленин номли шахта — янги машина-ускуналардан фойдаланиш соҳасида илғор корхоналардан бири ҳисобланади. Унинг ҳамма участкалари кўмир қазиб оладиган прогрессив комбайнлар ва комплекслар, кучли транспортёрлар билан таъминланган. Бу техника кончиларнинг ўтган йили пландан ташқари 100 минг тоннадан ошиқ кўмир қазиб чиқаришларига ёрдам берди.

(ТАСС).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Болгариянинг янги трактори

СОФИЯ. Русе шаҳридаги енгил тракторлар заводи коллективи «Мурғаш—45» янги универсал тракторини кўплаб ишлаб чиқара бошлади. Янги моделдаги трактор ҳар қандай йўллардан юра олади ва оғирлик маркази паст жойлаштирилганлиги туфайли ғоят барқарордир. Республикада ишлов бериладиган майдонларнинг қарийб 30 проценти тоғли ва тоғ ёнбағри районларида жойлашганлиги сабабли бу жуда муҳимдир. Янги трактор ёрдамида қиялиги 25—30 градусга борадиган ерлардаги ўтларни ўриб-йиғиб олиш ва ташиш мумкин.

«Жигули» Чехословакияда

ПРАГА. Статистика маълумотларига кўра, Совет «Жигули» машиналари Чехословакиядаги энг машҳур машина бўлиб қолди. Бу йил яна салкам 40 мингта турли моделдаги Совет «Жигули»лари республика йўлларига чиқади.

Ҳозирги вақтда Чехословакияда 300 мингдан кўпроқ совет машиналари ишлатилмоқда. СССРдан келаётган автомобилларни тезлик билан қайта юклаш учун Словакиянинг Кошице шаҳри яқинида махсус юк ортиш—тушириш станцияси барпо этилган. Бу ерда бир кеча-кундузда 500 та машина ўтказиш мумкин.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

БУДАПЕШТ. Минг-минглаб венгерлар шанба ва якшанба кунлари ўз шаҳарлари, посёлкалари, қишлоқларини кўркам қилиш учун кўчаларга чиқишади. Улар иш дан бўш вақтларида парк ва боғларни обод қиладилар. Жамоатчилик асосида бажарилган ишлар ҳажми ҳар йили 15—20 процент ошиб бормоқда. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланган йил айниқса ажойиб бўлди. Шу йили Венгрияда ана шундай меҳнат билан миллионлаб форинтлик моддий бойликлар яратилди.

СУРИЯНИНГ ПРИНЦИПИАЛ ПОЗИЦИЯСИ

ДАМАШҚ. Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳ. Асад Америка конгресси аъзолари делегацияси билан учрашиб, қуйидагиларни таъкидлади.

Суриянинг позицияси Яқин Шарқда тинчликни, бунинг учун барча зарур шартларни таъминламасдан туриб, биринчи навбатда Исроил қўшинларини улар босиб олган араб территорияларидан тамомила чиқармасдан ва Фаластиндаги араб халқининг ажралмас ҳуқуқларини, шу жумладан ўз тақдирини ўзи белгилаш ва Фаластин давлатини тузиш ҳуқуқини амалга оширмасдан туриб Яқин Шарқда тинчлик бўлиши мумкин эмас, деган принципга асослангандир.

Ҳ. Асаднинг айтишига қараганда, Миср президенти Садатнинг Исроилга қилган визити Яқин Шарқда сулҳ йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш мақсадида халқаро миқёсда сарфланган куч-ғайратларни барбод қилди. «Садат, — деди у, — сулҳ ўрнига таслимчилик йўлини танлаб олди. У Исроил билан сепарат шартномани имзолаши ҳам мумкин. Аммо бу кенг кўламда тинчликка эришишни билдирмайди. Чунки Яқин Шарқдаги танглик Миср билан Исроил ўртасидаги зиддиятлардангина иборат эмас, балки бу танглик араблар билан Исроил ўртасидаги зиддиятдир».

Испаниянинг «Паис» газетаси ходими билан суҳбатда президент Ҳ. Асад Садатнинг Бегин билан бевосита олиб борган сепарат музокаралар «Яқин Шарқда мустаҳкам сулҳ тўғрисида битим тузилишини мураккаблаштирди, холос. Садатнинг «Тинчлик йўлидаги ташаббуси» Ҳ. Асаднинг фикрича, арабларнинг ўзаро келишиб олиб бораётган сиёсатини издан чиқарди. Бу сиёсат «Женева сулҳ конференциясини чақириш учун реал имкониятлар яратиб берган эди». «Бизлар Женева конференциясининг қайтадан бошланишини ҳамон талаб қиламиз. Аммо бу конференциянинг икки мамлакат ўртасидаги битим асосида чақирилишига рози эмасмиз. Мен ўйлайманки, Женева конференциясини чақириш ғояси ўз кучида қолади. Аммо бу конференцияни чақириш илгаридагига қараганда анча мураккаб бўлиб қолди», — деди сўзининг охирида президент.

Руминия Социалистик Республикасида ёш авлоднинг таълим олиши учун тинимсиз ғамхўрлик қилиб келинмоқда. Руминиянинг шаҳар ва қишлоқларидаги мавжуд синфлар ва аудиторияларидан ҳар йили 5.3 миллион ортиқ ўқувчи ва олий ўқув юртларининг студентлари ўрин олишади.

СУРАТДА: Бухарестдаги мактаблардан бирида.

Анжерпресс — ТАСС фотоси.

Кескин муаммо

ПАРИЖ. Франция бош министри Р. Барр корхона эгалари билан учрашувда 1977 йил Франция экономикаси учун оғир йил бўлганлигини, уни тиклаш жараёни узоқ давом этажагини ва бунинг учун куч-ғайрат талаб қилинажагини айтди.

Касаба союзларининг фикрича, ҳозирги вақтда мамлакатда 1,6 миллион киши ишсиз. Мамлакат ичкарисида коньюнктурани рағбатлантириш ва хусусий капитал маблағ сарфлашни кенгайтириш натижасидагина ишсизлар сонини камайтириш мумкин, деди Р. Барр. Аммо бу жиҳатдан истиқбол ҳали ҳам номаълум бўлиб қолмоқда.

Франция экономикаси жиддий қийинчиликларга дуч келаётганлигини «Экспансьон» журналининг корхона эгаларидан 2000 кишининг фикрини сўраб чиқиш натижалари ҳам тасдиқланмоқда. Савол-жавоб иштирокчиларининг 59 проценти ўтган йилнинг сентябрь ойидан бери бирон кишини ишга олмаганликларини таъкидлаб ўтдилар. Маҳаллий газеталар ҳукумат ҳозирги йўлининг давом эттирилиши ҳатто ишсизликнинг кўпайишига олиб келиши муқаррар деб ҳисобламоқдалар.

ОММА ТАЛАБИ

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатларда Вашингтоннинг нейтрон бомба ишлаб чиқаришга киришиш ниятларига қарши кураш кучайиб бормоқда. Ҳарбий чиқимларни камайтириш учун курашувчи миллий марказ — мўътабар жамоат ташкилоти Америка ҳукуматига мурожаат қилиб, уни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг нейтрон бомба ишлаб чиқаришдан ўзаро воз кечиш тўғрисида аҳдлашиш ҳақидаги таклифини қабул қилишга чақирди.

Шу ташкилотнинг баёнотида қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: «Президент Картер ва конгресс нейтрон бомба ишлаб чиқарилишига ва ҳарбий харажатларнинг тинмай кўпайтирилишига қарши Америка халқининг ҳамда жаҳон жамоатчилигининг норозилиги кучайиб бораётганлигига эътиборни жалб этишлари керак.

Бир группа диний арбоблар бу ерда матбуот конференциясида сўзга чиқиб, ядро қуролининг янги хатарли турларини яратиш ва ишлаб чиқаришга қарши курашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган янги жамоат ташкилоти тузилганлигини маълум қилдилар.

ТО Справкалар бюроси
Хатларга жавоб берамиз

С. МАДАМИНОВ: Халқлар дўстлиги ордени ҳукуматимизнинг юксак мукофотларидан биридир. Бу орден билан кимлар ва қандай хизматлар эвазига тақдирланадилар. Биринчи орден кимга топширилган? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Халқлар дўстлиги ордени ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан таъсис этилган. Бу мукофот билан социалистик миллатлар ва элатларнинг дўстлиги ва қардошлик алоқаларини мустаҳкамлашдаги жуда катта хизматлари, СССР ва иттифоқдош республикаларнинг экономикаси, социал-сиёсий ва маданий тараққиётига салмоқли улуш қўшган коллективлар, совет ва чет эл гражданлари тақдирланадилар.

Биринчи рақамли Халқлар дўстлиги ордени РСФСР байроғига қадаб қўйилган. Жанубий Вьетнам Республикаси Мувакқат революцион ҳукуматининг ташқи ишлар министри Нгуен Тхи Бинь чет эллик гражданлар орасида биринчи бўлиб ана шу юксак мукофотга сазовор бўлган.

Беш йил мобайнида уч ярим мингга яқин киши Халқлар дўстлиги ордени билан тақдирланди.

* * *

Р. БОБОЖОНОВ: Шаҳримизда гуллар учун металл яшиклар ва суриладиган карнизлар тайёрлайдиган устахона борми? Агар бор бўлса бундай устахоналарга аҳоли ўз лойиҳаси бўйича буюртма берса бўладими?

Жавоб: Тошкент шаҳар ижроия комитети аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг «Металлобитремонт» комбинати аҳолидан дераза ва девор карнизлари, кийим осгичлар ва бошқа уй-рўзғорда ишлатиладиган турли-туман буюмларга буюртмалар қабул қилади. Бу ерда шуни айтиш керакки, сиз ўзингиз хоҳлаган лойиҳа ва эскизлар бўйича буюртма беришингиз мумкин. Уни расмийлаштирмоқчи бўлсангиз комбинатнинг шаҳримизнинг З. Кобулов кўчаси, 19-уйидаги ишлаб чиқариш бўлимига мурожаат қилинг. Комбинатнинг қабул пунктлари шаҳримиздаги барча бозорларида, шунингдек «Чилонзор» савдо марказида, Високовольт кўчасидаги маиший хизмат кўрсатиш уйида жойлашган.

* * *

Ў. НИШОНОВ: Даволаш усулларидан бири вибротерапия ҳақида эшитиб қолдим. Иложи бўлса шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Чиндан ҳам вибротерапия организм тўқималарини тебрантириш, силкитиш йўли билан даволаш усулидир. У периферик нервлар касалликларида, мушак ва бўғимларнинг асептик яллиғланиш жараёнларида, қулоқ, томоқ ва буруннинг баъзи касалликларида қўлланилади. Махсус аппаратлар билан ҳам вибротерапия қилинади. Вибротерапияда тўқималар қон билан яхши таъминланиб, моддалар алмашинуви ва нервларнинг трофик функциялари кучаяди.

Кўча тасодифларга тўла
ГАИ ахбороти

Воқеа оддийгина. Тошкент метро қурилиши автобазасининг автокран ҳайдовчиси Ю. Служаев катта йўлга чиқишда ўнгдан келаётган транспортга йўл бериши керак эди. Лекин нимагадир у буни унутди. Натижада А. Нефедов ҳайдаб келаётган УАЗ — 496 маркали 73—22 ТНЗ номерли машина автокран минорасига келиб урилди. А. Нефедов билан келаётган аёл енгил жароҳатланди. Ю. Служаев тўғрисидаги материал автобаза коллективи ўртасида кўриб чиқиш учун юборилди.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Кўплаб оқшомхонлар ортиқча семириб кетиш, қандай қилиб киши ўз вазнини камайтириши мумкинлиги ҳақида маълумот олиш истагини билдиришган. Ортиқча вазнни йўқотиш учун одамлар одатда овқатни режимга солиш билан шуғулланмоқдалар. Афсуски бу режимнинг фойдаси кам.

Кейинги пайтларда одамларнинг шу қизиқишини ҳисобга олиб, бир неча машҳур мутахассислар ўзларининг қимматли фикрларини матбуот орқали изҳор қилдилар. Қуйида, азиз оқшомхон, ана шу фикрлар билан танишасиз.

Одам семизликни кўтарадими?

Буни ҳамма билиши керак

САВОЛ: — Шу кунларда кўпгина кишилар овқат режимига амал қилиш билан ортиқча вазндан қутилишга уринмоқдалар. Бу йўл тўғрими, бу режимга амал қилиш билан киши семириб кетишдан ўзини сақлаши мумкинми?

ЖАВОБ: — Ортиқча вазндан қутилиш аслида осон нарса. Аммо кўп кишилар семириб кетишга ортиқча вазн ҳосил қилиш касаллик эканини тушунмаётирлар, семириш инсон саломатлигига путур етказишини англамаётирлар. Улар озғин кишиларга нисбатан семиз кишилар кам умр кўраётганини, эртароқ ҳаётдан кўз юмаётганини, ҳаётлари қийинчилик билан кечаётганини англамаётирлар.

Энди саволга келсак, одам режим билан ўз вазнини камайтириши мумкин. Аммо овқат режими билан эмас. Бу режимга амал қилган киши орадан икки-уч ҳафта ўтгандан кейингина озабошлайди, бироқ орадан яна бироз вақт ўтгач, семиришда давом этаверади, қайта эски изига тушиб, вазни яна ошаверади.

САВОЛ: — Бу режимларнинг асоси нотўғри эмасми?

ЖАВОБ: — Ҳа, худди шундай. Масалан овқат режимига амал қилган киши еяётган овқатининг хилини ўзгартиради. Бу эса илмий нуқтаи назардан тўғри эмас. Агар сиз вазнингизни камайтириш учун ёғ ва ширинликлардан емай, фақат сабзавот ейдиган бўлсангиз, албатта бир-икки ҳафта ичида озишга муваффақ бўласиз. Орадан бир неча вақт ўтгач, вужудингиз аввал еб юрган овқатларини талаб қилади. Сиз ўз-ўзингиздан мажбур бўлиб, аввал воз кечган овқатларингиздан яна ейсиз ва натижада яна семира бошлайсиз.

Илмий кузатишлар шундан далолат берадики, биз ўзимизни тиклаб турган кучларни асосан гўшт, ёғ ва крахмалга эга бўлган овқатлардан оламиз. Демак, биз улардан бирданига воз кеча олмаймиз, аксинча камайтиришимиз гина мумкин.

САВОЛ: — Калорияси кам бўлган овқатлардан ейиш билан вазнни камайтириш мумкинми?

ЖАВОБ: — Йўқ. Ҳақиқатан ҳам баъзи кишилар ўз ошқозонларини калорияси кам овқатлар билан тўлдириш орқали семизликдан қутилмоқчи бўладилар. Бу тўғри эмас. Бу, киши ўзини вақтинча алдашидир. Биз кам калориялик овқат ейиш билан бир неча муддат ўзимизни алдаб юришимиз мумкин. Аммо бу овқатдан ейилгач, очлигимиз бутунлай бартараф бўлмайди. Кучли ва ширин овқатларни талаб қилади. Масалан, овқатимизда қанд моддаси кам бўлса, миямиздаги дастгоҳ бундан бизни огоҳ қилади ва қанд ейиш лозимлигини уқтиради. Борди-ю, қандни кўпроқ еб юборсак яна ўша дастгоҳ қанддан қўл тортиш лозим эканлиги ҳақида ахборот беради. Биз кам калориялик овқат еганимизда, бошқача қилиб айтганда «қорин тўлдириш» билан шуғулланганимизда ўша миядаги дастгоҳни вақтинча алдаган бўламиз.

Шуни айтиш керакки, биз еган овқатдан ҳосил бўлган ёғлар вақтида сарфланмаса баданда йиғилиб қолиб, семиришимизга сабаб бўлади. Биз дам олаётганда ёки ишлаётганда, умуман ҳар бир ишга қўл урганимизда маълум миқдорда калория сарф қиламиз. Қайси ишда қанча калория сарф бўлиши аниқлаб чиқилган. (Мақола охиридаги жадвалга қаранг).

САВОЛ: — Демак, биз ҳар куни қилаётган ишимиз қанча калорияли куч талаб қилса шунча калорияга эга бўлган овқат ейишимиз, ортиқча вазнни камайтириш учун эса ҳар кундаги ишимизга яраша сийиладиган овқатдан ҳам камроқ калорияли овқат ейишимиз керак экан-да?

ЖАВОБ: — Мутлако тўғри. Фойдали бўлган қуйидаги ҳолатни ҳам эсда тутмоқ лозимки, бадандаги ярим килограмм ёғ 3500 калория кучга эга. Демак киши ярим килограмм ёғни сарфлаш учун 3500 калория куч сарфлаши керак. Демак бир ҳафтада 3500 калорияли куч сарфлаши, яъни ярим кило озиш учун, амалга ошириладиган ишимиз талаб қиладиган калориядан озроқ миқдорда овқат еб боришимиз керак.

Биз тавсия қилаётган бу янги усулда бир хил овқатни еб, иккинчи хилини емаслик шарт эмас. Кучли ва кучсиз овқатларни ажратиб, киши ўзини бир хил овқатга боғлаб олиши тиббий нуқтаи-назардан тўғри эмас. Кўнглингиз тусаган овқатни енг, аммо ҳар кунгидан озроқ бўлсин, бошқача қилиб айтганда тўйиб еманг, ошқозонингизда овқатга яна бир оз иштаҳа қолгани ҳолда ейишни тўхтатинг. Шундай усул билан вазнни камайтириш ёки уни бир хилда тутиб туриш мумкин.

САВОЛ: — Айтишларича жисмоний меҳнат ёки спорт билан шуғулланадиган кишиларда вазн камаймас экан. Чунки уларда меҳнатдан кейин қорин қаттиқ очиб, иштаҳаси кучайиб кетар экан. Шу ростми?

ЖАВОБ: — Йўқ, нотўғри. Ҳақиқатан спорт билан шуғулланадиган кишиларнинг иштаҳаси яхши бўлади. Бу — ҳар бир спортчининг иштаҳаси сарф қилинган калориянинг ўрнини албатта қоплаши шарт деган эмас. Масалан, айтайлик, бир киши оғир жисмоний меҳнат билан шуғулланди, 800 калориялик куч сарфлади, аммо ейдиган овқати ўша 800 калориянинг ўрнини бирданига босмайди, ейдиган овқати 500 калория атрофида бўлади.

Бошқа мисол келтирамиз. Айтайлик семиз киши бир кунда ярим соат жисмоний оғир меҳнат қилади, велосипедда тепаликка чиқади ёки баланд зинапоядан юқори кўтарилади. Унинг иштаҳаси карнай бўлиб, кўп овқат ейишига қарамай, бир ҳафтадан кейин озганининг гувоҳи бўласиз.

Сизнинг ўз вазнингиздан қутулишингиз учун энг яхши йўл бизнинг жадвалга амал қилишингиздир. Унда кўрсатилган калориядан озроқ калорияли овқат ейиш ва устига бир оз жисмоний меҳнат ёки спорт билан шуғулланиш мақсадга етиш демакдир.

САВОЛ: — Вазнни камайтиришда қўл келадиган энг яхши машқлар қайсилар?

ЖАВОБ: — Бу саволга икки хил жавоб бериш мумкин. Биринчиси идеал жавоб, иккинчиси эса амалий жавоб.

Идеал деб аталган нуқтаи-назар бўйича машқлар қанчалик оғир бўлса, озиш шунчалик осон ва тез бўлади. Бироқ семиз кишиларга бундай оғир машқларни бажариш қийин. Семиз кишининг соатлаб теннис ўйнашини ёки футбол ўйнашини кўз олдингизга келтириб кўринг. Бу иш улар учун оғир муаммо. Бундай қийин машқларни амалий деб атаган кишилар, яъни бу машқларнинг уддасидан чиқа оладиган кишилар бажариши мумкин. Қийин машқларни бажараолмайдиган кишилар кўпроқ пиёда юришлари, лўкиллаб югуришлари, зиналардан тепага кўтарилиш (буни кўп кишилар юракка зарар деб ҳисоблайдилар, ваҳоланки аксидир), хуллас одамнинг нафасини равонлаштирадиган барча машқлар билан шуғулланишлари мумкин.

САВОЛ: — Аёл киши ўз вазнини камайтириши учун қайси машқлардан фойдаланганлари маъқул?

ЖАВОБ: — Афсуслар бўлсинки, баданнинг маълум бир қисмини оздириш учун ҳали бирорта самарали усул топилганича йўқ. Ҳозирги пайтда дунёдаги барча олимлар баданнинг маълум қисмидаги ёғни йўқотадиган масала устида ожиз бўлиб қолмоқдалар. Қўл ёки машина орқали қилинадиган массажлар ҳам унчалик самара бераётгани йўқ. Буғ ва ҳаммом ҳам бу соҳада ўз ожизлигини кўрсатмоқда. Нега деганда баданнинг маълум қисмидаги ёғлар йўқола бошлагач, бошқа қисмидагилар ҳам унга қўшилиб йўқола бошлайди. Шунинг учун аёлга баъзи махсус машқларгина ёрдам бериши (у ҳам жуда оз миқдорда) мумкин.

САВОЛ: — Агар эркак киши ўз вазнини ўн беш килогача камайтирмоқчи бўлса бунинг учун энг яхши машқ қайси?

ЖАВОБ: — Бунинг учун энг яхши йўл тадрижий озиш йўлидир. Шундай қилганда инсон саломатлигига ҳеч қандай путур етмайди. Аввало бир ой ичида икки ярим кило озиш керак. Озиш йўли эса биз юқорида кўрсатган ва жадвалда келтирилган усул ҳамда бироз машқлар билан бўлиши лозим. Кейинги ойда ҳам икки ярим кило озилади. Шундай қилиб, бора-бора ўн беш килограммгача озилади.

Қуйидаги жадвалда бир соатда қанча калория куч сарфланиши ишнинг турига биноан кўрсатилган. Уни яхшилаб ўқиб, вазнингизни қандай камайтиришни танлаб олинг.

ҲАР ХИЛ ИШЛАРДА КАЛОРИЯНИНГ САРФЛАНИШ ЖАДВАЛИ

Иш турлари	Бир соатда сарфланадиган калория
Телефонда жавоб бериш	50
Ҳаммомда	100
Уйқуга ўрин ҳозирлаш	300
Сочни тараш ёки тиш ювиш	100
Машина ҳайдаш	50
Боғбонлик	250
Ўқиш	25
Машинкада ёзиш	50
Зинадан кўтарилиш	800
Қўлда кир ювиш	75
Баскетбол ўйнаш	550
Велосипедда оҳиста юриш	300
Оҳиста рақсга тушиш	350
Тез рақсга тушиш	600
Отга миниш	250
Оҳиста ашула айтиш	50
Тез югуриш	900
Сузиш	800
Пиёда оҳиста юриш	200

Эрон журналидан **Маҳмуд ҲАСАНОВ** тайёрлаган.

ЛЕВ ТОЛСТОЙ ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Улуғ рус ёзувчиси Л. Н. Толстой туғилган кунга шу йилнинг сентябрь ойида 150 йил тўлади.

СССР Ёзувчилар союзи тайёргарлик ва ана шу сана билан боғлиқ тадбирларни амалга ошириш юзасидан Бутуниттифоқ юбилей комитети тузди. Кўзга кўринган жамоат арбоблари, ёзувчилар, маданият, фан намояндалари, журналистлар ана шу комитет составига кирган. СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М Марков комитетга бошчилик қилади.

Москвада юбилей муносабати билан тантанали мажлис ўтказилади. Ёзувчи ижодиётига бағишланиб, Бутуниттифоқ илмий конференция ўтказилади.

Л. Н. Толстой асарлари асосида яратилган спектакллар ва фильмлар театрларнинг саҳналарида, кинозалларнинг экранларида кенг намойиш қилинади. Ўқувчилар улуғ ёзувчининг янги нашр этилган асарларини, унинг адабий фаолияти тўғрисидаги китобларни оладилар.

ТЯНЬ-ШАНДА ҚАНЧА ҚОР БОР?

Қирғизистон гляциологлари тоғ дарёлари ҳавзасидаги қор запасларини суратга олишга киришдилар. Бундан мақсад Қирғизистон, Тожикистон, Ўзбекистон, Қозоғистон водийларига баҳор ва ёз фаслларида қанча сув келишини аниқ ҳисоблашдир.

Қор ва музликлардаги сув запасларини аниқлаш қишлоқ хўжалиги, ирригация ва гидроэнергетика учун муҳим аҳамият касб этади. Бу йил текшириш зонаси кенгайди: ўн иккита ўзлаштирилган маршрутга олтита янгиси қўшилди. Биринчи бор вертолётдан суратга олиш ўтказилмоқда. Ишлар асосий қорликлар ва музликлар тўплаган 5.000 метр баландликда ҳам олиб борилмоқда.

(ТАСС).

◆ БИР ШИНГИЛДАН

МИТТИ ВЕНТИЛЯТОР

Американинг Нью-Йорк штатида ҳажми худди чақмоқ қанддек, оғирлиги эса борйўғи 29 грамм келадиган вентилятор ишлаб чиқарилмоқда. Кичикроқ электрон асбобларни совутиш учун мўлжалланган бундай митти вентиляторлар минутига қарийб 14 кубометр ҳаво етказиб беради.

САРИМСОҚНИНГ ЯНА БИР ХОСИЯТИ

Ҳиндистон олимлари саримсоқ пиёздан олинадиган эфир мойи таркибидаги муҳим бир модданинг ҳусусиятларини ўрганиб чиқдилар. Бу модда ёлғиз ҳолида кимёвий усул билан ажратиб олинганида ундан ҳашаротларни ўлдирадиган заҳар тайёрлаш мумкин экан. Айни чоғда бу заҳар одамлар ва ҳайвонлар учун зарарсиздир. Олимларнинг айтишича, бу янги топилган модда синтез қилиниб, боғларга зарар етказадиган ҳашарот ва безгак тарқатувчи пашшаларни йўқотишга қўл келиши мумкин.

• *Медицина янгиликлари*

УНИВЕРСАЛ ДОРИ

Бутуниттифоқ химия-фармацевтика илмий текшириш институти ва Винница медицина институти илмий ходимлари ҳамкорлигида яратилган янги дори феникаберан деб аталади. Феникаберан бош қон-томирини кенгайтиради. У юрак қон-томир касалликларига қарши ҳам қўлланилган. Бу дорини қўллаш чегараси жуда кенг. Феникаберан кишининг мушакларини бўшаштирсада, жигар шамоллашида ҳосил бўладиган пуфакларга қарши курашда анча яхши натижалар берди. 83 бемор билан ўтказилган тажрибадан 76 нафари соғайганлиги аниқланди.

Ошқозон яллиғланиши билан ўтказилган тажрибалар ҳам яхши натижа берди. Натижада бу янги препаратни ошқозон хасталиги билан оғриган кишиларга ҳам қўлласа бўлади, дейилди. Шуни айтиш керакки, феникаберанннг даволаш таъсир кучи тезда сезилмайди. Қанча вақт даволаниш ва қайси миқдорда қабул қилишни фақат врач кўрсатмаси билан амалга ошириш зарур.

А. ИКРОМОВ,
химик.

Шифокорлик касби қанчалик шарафли бўлса, дорихона ходимлари ҳам кўпчиликнинг ҳурмат-иззатига шунчалик сазовор кишилардир. Шаҳримиздаги 15-аптеканинг тайёр дорилар бўлими мудири Аҳмаджон Исмагилов ва мудир ўринбосари Каримахон Абдурасуловалар кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонишган.

СУРАТДА: дорришунос Аҳмаджон Исмагилов билан Каримахон Абдурасуловалар рецептлар бўйича дори-дармонларни танлашмоқда.

Ю. Ботиров фотоси.

ЗЎР ИХТИРО

Атоқли инглиз олими Хемфри Дэвининг физика ва химия соҳасидаги кашфиётлари кўпчилик ўртасида маълум ва машҳур. Бир куни дўстлари ундан ўз кашфиётлари тўғрисида сўзлаб беришини илтимос қилиб қолишибди.

Шунда Дэви:

— Очиғини айтганда, мен фан учун маълум аҳамиятга эга бўлган қанча кашфиётлар қилганлигимни инкор этмайман. Лекин шулар ичида энг зўр кашфиётим— Фарадейни топганим бўлди,— деди.

Дарҳақиқат, муқовасоз ёрдамчиси бўлган Майкл Фарадейдан XIX аср буюк физиги ва кимёгарининг етишиб чиқишига Х. Дэви сабабчи бўлган эди.

Тошкентнинг спорт ҳаёти

Биринчилик бошланади

Эртага Шауляй ва Таллин шаҳарларида қўл тўпи бўйича биринчи лига эркаклар командалари XVII мамлакат биринчилиги ўйинларини бошлашади. Бир ҳафтадан кейин эса аёллар ғолибни аниқлаш учун баҳсга киришишади. Ҳар икки лигада ҳам дастлаб ўн икки команда ўзаро куч синашади. Сўнг биринчи ва олтинчи ўринни эгаллаган командалар олий лигага йўлланма олиш учун ўзаро учрашадилар.

Тошкент Давлат физкультура институтининг қўл тўпи командаси биринчиликка тайёргарлик машқларини Москвадаги «Кунцево» спорт клуби базасида ниҳоясига етказди. Командага «Буревестник» кўнгилли спорт жамияти республика Совети катта эътибор беряпти. Команда сафига талантли ва маҳоратли ёшлар келиб қўшилди.

Биринчи тур ўйинларида физкультура институтининг студентлари Ленинграднинг «Нева», Олмаота ва Запорожье шаҳарларининг «Динамо», Фрунзенинг «Буревестник» ва майдон эгаси «Таурас» командаларининг спортчилари билан куч синашадилар. Бу учрашувларда ҳамшаҳарларимизга осон бўлмайди. Чунки уларнинг рақиблари мамлакат биринчилигида қатнашиб, тажриба тўплаган командалардир.

Аёл командалари ўртасида бошланадиган биринчиликда республикамиз шарафини «Текстильщик» командасининг қизлари ҳимоя қилишади. Тўғрисини айтганда бу командада ҳали ҳал қилинмаган проблемалар анча бор. Командани малакали спортчилар билан тўлдириш масаласи ҳалигача ечилгани йўқ. Шунга қарамасдан команда аъзолари биринчиликка яхши тайёргарлик кўришди. Иккинчи Бутуниттифоқ ёшлар ўйинлари мусобақаларида яхши натижага эришган Е. Солдатова, С. Землянова, Е. Петрусевич, Ф. Иброҳимова, Е. Фокиналар билан майдонда О. Пахомова, Г. Чернишова, Е. Сукари сингари тажрибали ўйинчилар ҳаракат қилишади. Ёшлик ва чаққонликнинг тажриба билан уйғунлашуви командага яхши ўйин кўрсатиш имконини беради, деб айтиш мумкин.

Армия спорт клубининг камончилари февраль ойида ўтказиладиган СССР Қуролли Кучлари кубоги мусобақаларига қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Камончилар машқни республика терма командасининг аъзоси, спорт мастери Никос Чекос раҳбарлигида ўтказишяпти. Халқаро классли спорт мастери Н. Бутузов, спорт мастери Б. Чекулар бир неча бор Бутуниттифоқ мусобақаларида республикамиз шарафини ҳимоя қилишган. Улар натижаларни янада яхшилаш ниятида машқни давом эттиришмоқда.

СУРАТДА: Н. Чекос.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Яқинда обрўли ва эътиборли «Франс-футбол» ҳафталигида Европа командаларининг классификацияси эълон қилинди. Унда мамлакатимиз терма командаси билан Польша командасига ўн иккинчи—ўн учинчи ўрин берилди. Мамлакатимизнинг асосий терма командасига классификациялашда ҳеч қачон бундай паст ўрин берилмаган эди. Терма командамизнинг яхши ўйин кўрсата олмаётганлиги, унинг жаҳон биринчилиги финал ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга кирита олмаганлигига аввало мамлакатимиз футболи аҳволининг яхши эмаслиги сабабдир. Мамлакат XXXX биринчилигини бунга мисол қилиб келтириш мумкин. Тўғридан-тўғри айтиш мумкинки, у юқори савияда ўтмади. Агар дуранг борасида «рекорд» ўрнатилгани ҳисобга олинмаса, бу биринчиликни мамлакат футболини ривожлантиришга ҳисса қўшди, деб айтиш қийин. Дарҳақиқат, учрашувларнинг 44,6 проценти дуранг натижа билан тугади.

Мухбиримиз ўтган мавсумда мамлакат биринчилиги биринчи лигасида қатнашиб, иккинчи ўринни қўлга киритган «Пахтакор» командаси ўйинчиларига диплом ва кичик кумуш нишонлар топшириш учун Тошкентга келган СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети футбол Бош бошқармасининг бошлиғи А. Д. Ерёмин билан учрашиб, ундан бир неча саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

ФУТБОЛ

Мавсумнинг асосий вазифаси

— Анатолий Дмитриевич, оқшомхонлар редакциямизга йўллаган хатларида «Наҳотки, 1978 йил мавсумида ҳам мамлакатимиз терма ва клуб командаларининг суст ўйинларини кўриб, кўнглимиз ранжиса», деб ёзишмоқда. Шу муносабат билан Сиз раҳбарлик қилаётган бошқарманинг янги футбол мавсумида амал қиладиган «стратегик» йўналиши ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Бизни, барча футбол ишқибозлари сингари ҳозирги аҳвол жуда ташвишлантиряпти. Бунинг устига мамлакатимиз терма командаси бу йил Финляндия миллий терма командаси билан учрашиб, Европа биринчилиги саралаш ўйинларини бошлайди. Терма командамизнинг Европа биринчилиги саралаш ўйинларида муваффақиятли қатнашувини таъминлаш, мамлакат биринчилиги ўйинлари савиясини кўтариш 1978 йил мавсумининг асосий вазифаси бўлади. Техник-тактик тайёргарлик масаласига келганда, биз футболчи ва тренерлардан биринчи навбатда маънавий тайёргарлик даражасини кескин оширишни талаб қиламиз. «Келишилган дуранг»га қарши қатъий кураш олиб борамиз. Ўтган мавсумдаги дурангларнинг бир қисми ҳар икки томоннинг ўзаро яширин келишувчилиги оқибати эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Улар юқори ўриннинг нима фойдаси бор, бунинг ўрнига келинглар, вақтни майдонда тўп суриш билан ўтказамиз, қабилида иш тутишди. Худди шу нарса ўйин савиясини пасайтириб, ишқибозларни ранжитди.

Шуни таъкидлаш керакки, бундай учрашувлар футболчиларга ҳам, ишқибозларга ҳам маънавий завқ бермайди. Аксинча, спортчиларнинг иродасини сусайтиради. Мамлакат чемпиони Киевнинг «Динамо» командасини олиб кўрайлик. У ўзгалар майдонида ўтказган ўн беш учрашувнинг ўн биттасини дуранг билан тугатди. Ваҳоланки, улар орасида бориб турган аутсайдер командалар ҳам бор эди. Бироқ... тренерлар томонидан учрашувни дуранг натижа билан тугатиш ҳақида кўрсатма берилган, уни футболчилар бажаришмоқда. Бундай ўйинларда ҳужумкорлик руҳи йўқолади, ўйинчиларнинг иродаси сусаяди. Оқибатда футболга катта зарар етади. Бунга мамлакат терма командаси составида қатнашган киевликлар мисолида яна бир ишонч ҳосил қилиш мумкин. Улар энг зарур пайтда маънавий етуклик ва ирода кўрсата олмадилар. Натижада жаҳон биринчилиги саралаш ўйинларида кутилган мақсадга эришилмади.

Шунинг учун ҳам бизни ўзига хос ҳужумкорлик ва сермаҳсул ўйин кўрсатган Москванинг «Спартак» ва Тошкентнинг «Пахтакор» командаларининг олий лигага қайтишлари жуда севинтирди. Ишонамизки, улар «дурангчиликка» барҳам бериб ҳужумкорликнинг ошишига ҳисса қўшишади.

— Анатолий Дмитриевич, мавсумнинг ўзига хос белгилари ҳақида қисқа сўзлаб берсангиз.

— Биз «Клублар кучли бўлса — терма команда кучли бўлади» қоидасига амал қиламиз. Клублар эса мамлакат ички чемпионати ва ҳамиша кескин кураш вазиятида ўтадиган Кубок ўйинларида ўз маҳоратларини чархлайдилар. Мавсум 16 январда Москва ва Ленинграддаги ёпиқ стадионларда бўладиган группалар турнири билан бошланади. Унда олий лиганинг барча командалари, шунингдек, чет мамлакатларнинг клублари иштирок этишади. Февраль ойида биринчи ва иккинчи лига командалари мамлакат Кубоги ўйинларини бошлашади. Март-апрель ойида бу баҳсга олий лига командалари ҳам қўшилишади. 8 апрелда мамлакат биринчилигининг биринчи тур ўйинлари бўлади. Ҳозир мамлакат биринчилигининг тузилаётган календарида командаларнинг ҳаммасига тенг шароит яратиб бериш ҳисобга олинмоқда. Футболчиларнинг кўпроқ ўз клублари сафида бўлишини таъминлаш мақсадида биринчиликда терма командада қатнашиш учун махсус вақт ажратилган.

— Айтгандек, бу мавсумда мамлакатимизнинг асосий командаси қандай учрашувлар ўтказади?

— Мавсумнинг бошланишида мамлакатимиз терма командаси Марокко, Баскония терма командалари билан, шунингдек Франция марказий провинцияларининг терма командаси билан учрашувлар ўтказади. 8 мартда эса у жаҳон чемпиони — ГФР командаси билан учрашади. Бундан ташқари СССР терма командаси бу йил Румыния терма командаси сингари бир неча кучли командалар билан ҳам беллашади.

Европа биринчилиги саралаш ўйинларига келганда шуни айтиш керакки, ҳозир Венгрия ва Греция командалари билан ўтказиладиган учрашувларнинг муддати белгиланмоқда. Бу соҳада Финляндия билан бир фикрга келинган. Биринчи учрашув мамлакатимиздаги жанубий стадионлардан бири— тахминан Ерևандаги «Раздан» стадионида бўлади.

Суҳбатни
В. СТУЛИН
ёзиб олди.

• *Менинг милициям*

ТАҲСИНГА САЗОВОР

— Агар саволларингиз бўлмаса Сизларга омад тилайман...

Милиция майори Анвар Мадаминов залга тўпланган турли ёшдаги кишиларга шундай дея уларни имтиҳонга тайёргарлик кўришга даъват этди. Залга чуқур сукунат чўкди. Бу—тушунарли эди, албатта. Чунки бу ерга келган кишилар бугун энг масъулиятли имтиҳондан ўтишлари — бир неча ой давомида олган назарий билимларини синаб кўришлари керак эди...

Бир неча дақиқа ўтгач «Волжанка—1» аппаратларида бирин-кетин «Имтиҳонни топширдингиз» деган сўзлар ёзила бошлади. Ўқувчилар мамнун бўлиб залдан чиқа бошлашди...

Ҳа, ҳар куни эрта тонгданоқ шаҳримизнинг Глинка кўчасидаги шаҳар автомобиль инспекциясининг биноси кишилар билан жуда гавжум бўлади. Турмушимиз фаровон бўлган сайин кишиларимизнинг машиналарга бўлган талаби ҳам тобора ошиб боряпти. Бу ерга кўпчилик кишилар ўз машиналарини рўйхатдан ўтказгани ёки ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш учун имтиҳон топширгани келган кишилардир.

Автомобиль инспекциясининг иккинчи қаватида мўъжазгина бир хона бор. Ана шу хонада ҳамшаҳарларимиз масъулиятли дамларни бошдан кечиришади. Кетма-кет ичкарига 20 нафардан кишилар таклиф этилади. Зал сув қуйгандек жимжит бўлиб қолади. Ўқувчилар ўз билим ва маҳоратларини ана шу ерда синовдан ўтказадилар.

— Бу ерга келаётган кўпчилик кишилар, — дейди шаҳар автомобиль инспекцияси имтиҳон олиш бўлимининг бошлиги, совет милицияси аълочиси, милиция майори Анвар Мадаминов, — йўл ҳаракати қоидалари бўйича яхши билимга эга эканликларини кўрсатишмоқда. Профессионал ҳайдовчилар «Волжанка—1» аппарати олдидаги ўнта саволдан тўққизтасига, ҳаваскор ҳайдовчилар эса саккизта саволдан еттитасига тўғри жавоб берган тақдирдагина имтиҳон топшириш бўйича шундан кейинги босқичга киритиладилар. Дарҳақиқат, имтиҳон топширишга келаётган кўпчилик ўқувчилар йўл ҳаракати қоидаларини билиш бўйича ҳам, машиналарни бошқариш бўйича ҳам яхши билимга ва бир мунча малакага эга эканликларини кўрсатмоқдалар.

Бу ерда шуни айтиш керакки, 1977 йили Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Давлат автомобиль инспекциясига 49 минг 882 ҳамшаҳримиз имтиҳон топширгани келди. Уларнинг жуда кўпчилиги машиналарни бошқариш ҳуқуқига эга бўлишди. Улар халқ хўжалигининг турли тармоқларида муваффақиятли ишламоқдалар, халқ хўжалиги юкларини белгиланган манзилга элтмоқдалар, аҳолининг узоғини яқин қилмоқдалар.

Бўлим ишларини намунали йўлга қўйишда милиция капитани В. Антонов, милиция лейтенанти Ҳ. Мирзараҳимов ва бошқаларнинг хизмати катта бўляпти. Бир сўз билан айтганда, бўлим коллективи ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш учун бу ерга келган ҳамшаҳарларимизнинг билимларига одилона баҳо бериб, уларнинг ҳурмат ва таҳсинига сазовор бўлмоқдалар.

С. ЕДГОРОВ.

СУРАТДА: совет милицияси аълочиси, милиция майори А. Мадаминов (ўнгдан биринчи) милиция лейтенанти Ҳ. Мирзараҳимов ўртоқлар Ўзбекистон пойтахти марказининг макети олдида суҳбатлашмоқдалар.

Г. Григорьев фотоси.

Бернгард ГРЖИМЕК

АЖДАРЛАР „САЛТАНАТИ“

Шунинг учун, баъзи бир хабарларда илон одамга ташланиб, унинг мия суягини мажақлаб юборибди деган гаплар уйдирма эканлигини қўрқмасдан айтиш мумкин. Одамнинг бош суяги жуда қаттиқ, уни тез орада синдириб юбориш осон иш эмас.

Ҳатто, жуда катта ва оғир илонлар ҳам девор тешикларидан, тор дарчалардан ҳам ўта олади. Одатда, улар товуқхона, чўчқахона ёки қуй-эчки боқиладиган оғилхоналарга шу йўл билан кириб оладилар. Илон ўлжасини бутунлай ютади. Бунда унинг қорни катталашиб кетиб, кирган туйнугидан қайта чиқа олмай, қамалиб қолади. Бундай пайтда улар овқатни қусиб ташлаш қобилиятларидан фойдаланишса бўларди, лекин уларнинг бунга «ақли» етмайди.

Турган гапки, танаси йўғон тортган илон кўзга дарров ташланади. У яқин орада бирорта катта ҳайвонни ютиб олган. Илоннинг бундай ҳолда енгил ҳаракат қила олмаслигидан фойдаланиб, уни ҳар томонлама суратга оладилар. Лекин анаконда қорнида бир неча балиқ ёки ёш бўғма илоннинг қорнидан бир неча қурбақа ёки қуш топилиб қолса, бу ҳақда ҳеч ким чурқ этмайди. Ана шу юқоридаги далилни ёритмаслик, баҳайбат илонлар фақат катта ўлжа ҳисобига яшайдилар деган, нотўғри фикрга олиб келади. Инсоф юзасидан айтганда илонлар ҳаддан ташқари кўп овқат истеъмол қилмайдилар, узоқ вақт «рўза» тутадилар. Уларнинг катта ўлжаси кийик ҳамда чўчқадир. Иссиқ мамлакатлардаги чўчқалар европалик чўчқалардан анча кичиклигини ҳисобга олиш керак.

Битта илон катта-кичиклиги томонидан ўзига тенг келадиган бошқа илонни ютиб юбора олади, чунки ютилаётган илон қаттиқ қисилади.

Умуман олганда илонларнинг кўп турлари бошқа илон турлари билан овқатланишга одатланган, лекин илон ўзининг туридаги илонга тегмайди.

Беш метрли питон қорнидан ҳатто қоплон топилган! Чаққон ва кучли қоплон илон билан олишаётиб, унга унчалик зарар етказа олмаган. Бу воқеа борасида қоплоннинг катта-кичиклиги ҳақида ҳеч нарса дейилмаган.

Бизда, Франкфуртдаги ҳайвонот боғида, 7—8 метрли матрап питон 55 килограммдан ортиқ келадиган ўлжани юта олмади. У 54 килограмм оғирликдаги чўчқани ютиб юборганда илоннинг қорни ҳаво билан шиширилган баллонга ўхшаб кетди. Шунда биз илоннинг қаттиқ шикастланишидан хавфсираб юрдик.

Франкфурт ҳайвонот боғида кейинги ўн йил ичида бошқа матрап питонлар бундай катталикдаги ўлжаларни ютишдан бош тортдилар. Тўғри, улар оғирлиги 30 ва ундан ортиқ бўлган ўлжаларни ўлдиришга ўлдирадилар-ку, лекин кўп ҳолларда ютиб юбормайдилар.

Хуллас, илон тутувчилардан бирортаси ҳам улкан илон 60 килограммдан ортиқ бўлган ўлжа ютганини эслай олмайди.

Агар илон ўлжасини ўлдиришга оз вақт сарфлаган бўлса ҳам, уни ютиб юбориш учун шошилмайди. У ўлжани ерга қўяди, яхшилаб ҳидлайди, шундан сўнг ўзига қулай келган жойдан бошлаб, худди оёққа пайпоқ тортгандай домига торта бошлайди. Кўпинча илон ҳайвонни бош томонидан ютади. Илон ўлжасини ютаётганда чорак соатдан дам олиб яна юта бошлайди. Маълумки, илонлар юқори ё пастки жағларини бир-бирларидан ажратиш хусусиятига эга, жағларни эса фақат пайлар тутиб туради. Илоннинг бу хусусияти оғзини жуда катта очишга имкон беради. Илон ошқозонигача мана шундай эластик бўлади. Қолган ички органлари чўзилмайди. Чунки овқат ошқозонга боргунча батамом юмшатилган, «чайналган» бўлади.

Питон ва бўғма илонлар бир варакайига жуда кўп овқат ейишларига қарамай, улар очофат эмас. Овқат егандан кейин улар бир неча вақтга қадар «рўза» тутадилар. Франкфуртда яшаган битта матрап питон 570 кун туз татимади-да, кейин бир неча вақт овқат еб, яна 415 кун «рўза» тутди. Ҳинд йўлбарс питони 149 кун ҳеч нарса емай, 10 процент оғирлигини йўқотди.

Демак юқорида айтилганлардан маълум бўладики, питонлар одамни ўлдириши ёки ютиб юбориши тўғрисида гап бўлиши ҳам мумкин эмас. Ҳайвонот боғларида улкан илонлар билан хизматчилар ўртасида бора-бора бир-бирларига ишонч ҳам ўрнатилиши мумкин. Улкан махлуқлар хизматчиларнинг хона тозалашларига атрофларидан ўтишларига кўникиб қоладилар. Лекин баъзи бир бадфеъл илонлар умриларининг охиригача тишланғичлигича қолаверадилар. Одамнинг ҳар бир кескин ҳаракати, ҳатто кўзининг бир имоси ҳам илонни ҳужумга отлантиради. Агар илон хизматчининг баданини тишлаб қолса, дарҳол бўғиб олишга ҳаракат қилади. Башарти шалвираб турган кийимни тишласа ҳеч нарса қилолмайди. Бундай ишларда тажриба орттирган кишилар уч метрдан то тўрт ярим метр келадиган питонлар билан бемалол олиша олади. Эркинликда яшовчи бирорта улкан илон, одамни ўлдиргани, бунинг устига, уни ютиб юборгани ҳақида шу кунгача аниқ маълумот йўқ. Яна шуни айтиш керакки, Ер шарининг айрим районларида, асосан Шарқий Осиёда, улкан илонлар кўпинча қишлоққа яқин жойда яшайди. Каламушларга қирғин келтирганлари учун қишлоқ аҳолиси илонга хайрихоҳлик билан қарайди. Бунда ёш илонлар одамларга ҳам, уй ҳайвонларига ҳам ҳеч қандай хавф туғдирмайди.

Экватордаги Напо дарёсида улкан анаконда чўмилаётганлардан бирига ҳужум қилиб, уни ютмади, балки чўктириб юборди. Айтишларига қараганда худди шундай илонлардан бири ўн уч яшарлик болани сув остига тортиб, ютиб юборган, лекин уни кейин қусиб ташлаган. Худди шундай ҳодисалардан бири Напо дарёсининг ирмоқларида юз берган. Бошқа бир ишончли маълумотларга қараганда Салебабу оролида матрап питон ўн тўрт ёшлик малаялик болани ютиб юборган.

Бундай ҳодисаларнинг жуда кам учрашини, Ер шарида яшайдиган (ёки ҳар ҳолда сўнгги вақтларгача яшаган) улкан илонларнинг сонини тасаввур қилиб бўлса ҳам бўлади. Ёки буни илонлар ташлаган пўстидан ҳам билиш мумкин.

Кўнчилар жуда ғаройиб териларни пиширишни билиб олганларидан кейин жаҳон бозорида илонларга бўлган талаб жуда ошиб кетди. Илон терисидан турли хилларда безак ва атторлик буюмлари тайёрлана бошланди. Кўпгина мамлакатларнинг савдо каталогларида «судралувчилар териси» кўрсатилади. Бу каталогларга илон терисидан ташқари аллигатор, тимсоҳ, катта эчкизмар ва шунга ўхшаган ҳайвонларнинг терилари ҳам киритилган. Мана шундай «судралувчилардан» Америка Қўшма Штатлари 1951 йилда оз эмас, кўп эмас, 8 миллион, Буюк Британия эса 12 миллион тери сотиб олди. Мана шу териларнинг ярмичаси илон терилари, аниқроғи заҳарсиз, беозор улкан илонларнинг териси эди. Ҳар йили 12 миллионга яқин илон териси бозорга чиқарилади. Агар мана шу илон териларидан белбоғ қилинса, у Ер шарининг экватори бўйлаб боғлашга етар эди.

Планетамиз иссиқ районларида ниҳоят даражада илонлар кўплигини ҳисобга олсак, унда илонлар ҳужуми туфайли содир бўлган ўлимларни тасодифий ўлимлар қаторига қўшиш мумкин. Лекин бунинг тескариси, илон гўштини севиб еювчи кишиларга келсак, унда одамларга нисбатан илонлар кўпроқ қирилган.

Хитойда илон гўшти кўп тановул қилинади. Аммо Америка Қўшма Штатларида чинқироқ илонлардан консерва тайёрлайдилар, уларнинг янги гўштларини тансиқ овқат сифатида сотадилар. Калимантанда овчилик қилган Генри Равен ов пайтида унга ҳамроҳ бўлган даяклар сувга шўнғиб кетмоқчи бўлган питон илонини зўр хурсандчилик билан тута бошлаганларини ҳикоя қилади. Бу илоннинг қорнидан иккита чўчқача чиққан. Шундай қилиб, зиёфатда чўчқа гўшти ҳам дастурхонга қўйилган.

Африкада илон гўштини, асосан иероглифли питон гўштини ейишади.

[Охири. Боши газетанинг ўтган сонида].

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

Потокда ишхона мебелларининг намуналари

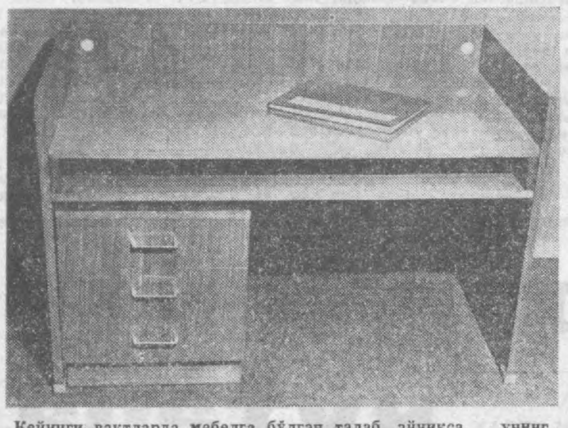

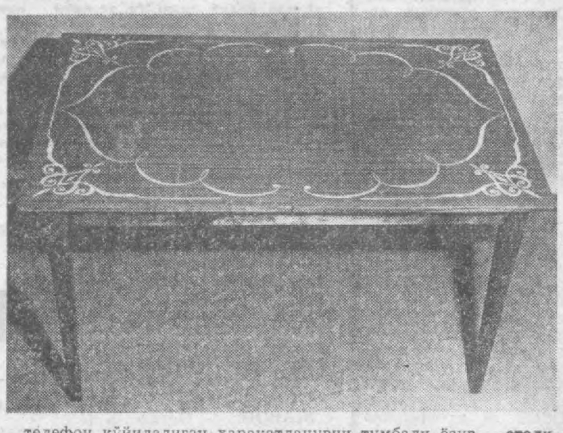

Кейинги вақтларда мебелга бўлган талаб, айниқса, унинг эстетик кўриниши ва фойдаланиш учун қулайлигида акс этмоқда.

ЯНГИ ИШХОНА МЕБЕЛЛАРИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Бу масалани Тошкент махсус мебель заводи конструкторлари ҳал қилишди. Улар 1978 йилда ишлаб чиқариладиган ишхона мебели намуналарини тайёрладилар.

Сизни ишхона мебелларининг ана шу янги моделлари билан танишишга таклиф этамиз:

раҳбар кабинети учун мебеллар набори. У Г формасидаги икки тумбали катта стол, мажлис ўтказиладиган стол, телефон қўйиладиган ёрдамчи стол, устки кийимлар учун мўлжалланган алоҳида бўлими бўлган ҳужжатлар учун девор-шкафдан иборат;

икки тумбали ёзув столи. Стол тумбалари эркин ҳаракатланади — улар роликлар билан таъминланган — шунинг учун агар исталса, стол бир тумбочкаликка айланиши ҳам мумкин. Стол канцелярия ашёлари учун лотоклар билан жиҳозланган; телефон қўйиладиган ҳаракатланувчи тумбали ёзув столи. Стол қопқоғи кишининг бўй-бастига қараб уч ҳолатда монтаж қилинган.

Бу ҳамма столлар замонавий фурнитура билан жиҳозланган — металл тутқичлар, раковиналар, янги, такомиллашган типдаги ички қулфларга эга.

Бу столлар турли вариантларда — оч ва қора тусда, лакланган, сирланган, ясен, оқ қайин, бук, қизил дарахт ва бошқа қимматбаҳо дарахт ёғочларидан облицовка қилинган.

Стол модели Вильнюс мебель конструкторлик бюросида ишлаб чиқилган.

Тирасполь шаҳридаги мебель фабрикаси конструкторлик бюроси ишлаб чиққан овқатланиш столининг янги модели ҳам харидорлар диққатини ўзига тортади. Стол сурилувчан (12 кишига мўлжалланган). Стол облицовкаси қимматли ёғоч рангини асл ҳолида сақлайди. Стол сиртига миллий стилда нақшлар берилган.

Азиз харидорлар! Ўйлаймизки, янги ишхона мебеллари сизларга манзур бўлади ва улар сотишга чиқарилгач иштиёқ билан сотиб оласиз.

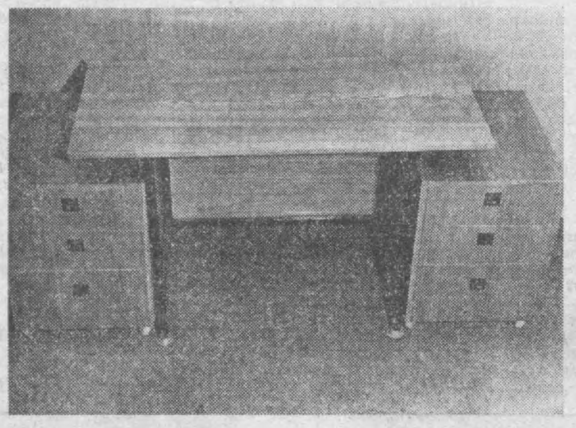

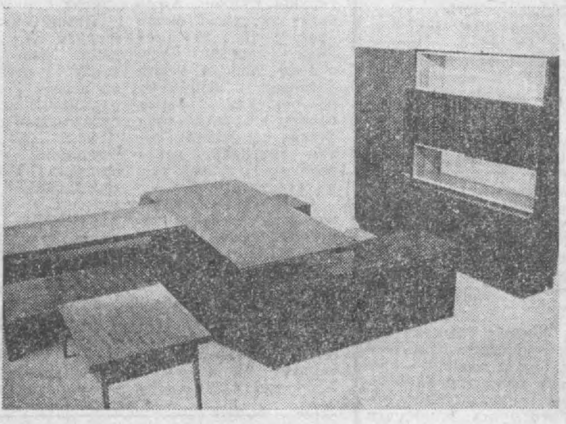

ТОШКЕНТ МАХСУС МЕБЕЛЬ ЗАВОДИ

«УЗТОРГРЕКЛАМА».

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13/I да **Марҳарабозлар**, 14/I да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/I да **Оқшомдан тушгача**, (15.00), 14/I да **Ғариблар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/I да **Олифта**, 13/I да **Муқаддас диёр**, 14/I да **Қўлга тушмаган ўғрими?**

КИНО

11 ЯНВАРДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Хизматдош ошиқлар қиссаси** (катта зал), **Зита ва Гита** (кичик зал, кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (17, 18, 20.00), «ДРУЖБА» (18, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ЛИСУНОВ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Қуролланган ва жуда хавфли — «МОСКВА» (18, 19.30, 21.00), «НУКУС» (тоқ соатларда), «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кечқурун).

12 ЯНВАРДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Хизматдош ошиқлар қиссаси** (катта зал), **Зита ва Гита** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 17, 18, 20.00), «ДРУЖБА» (12, 15, 18, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ЛИСУНОВ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қуролланган ва жуда хавфли — «МОСКВА» (10, 12, 14, 16, 18, 19.30, 21.00), «НУКУС» (тоқ соатларда), «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Тилла соатлар — (11, 13, 15.00), **Кочубей** (17, 20.00):— «КЎКЧА».

Бир крон учун романс — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16.00), «ДРУЖБА» (11, 13, 14.40, 17, 19, 21.00).

ТОШКЕНТ КОНСЕРВА ЗАВОДИГА

ускуналар бўйича слесарлар, электромонтёрлар, 4—6 разрядли газ-электр пайвандчилар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича 5—6 разрядли слесарлар, компрессор қурилмалари бўйича слесарлар, совутиш ускуналари бўйича инженер, совутиш таъминоти бўйича машинистлар, 4—6 разрядли слесарь-сантехниклар, юк ташийдиган лифтларнинг лифтчилари, лифтларни тузатиш бўйича механиклар, ишлаб чиқариш цехларида ишлаш учун ишчилар

КЕРАК

Малакали ишчилар 2 йил давомида турар жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона — аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси.

Тошкент шаҳар, С. Раҳимов районидаги 45-кечки ишчи-ёшлар мактаби томонидан **Бахтиёр Илҳомов** номига берилган 028035 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 111-мактаб томонидан **Ғофуров Абдужаббор** номига берилган 601247 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

11 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.50 «Горничилар, қаердасиз?». 18.20 «Спортлото» тиражи. 18.30 Янгиликлар. 18.40 Кучли фигурачиларнинг Бутуниттифоқ мусобақалари. Эркаклар. Эркин программа. Одессадан олиб кўрсатилади. 19.25 «Магнитнинг тортиш кучи». 2-кўрсатув. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 19.55 «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 21.00 «Вақт» информацион программаси. 21.30 Мамлакат кучли фигурачиларининг кўргазмали чиқишлари. Одессадан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.35 Кўрсатувлар программаси. 17.40 Кичкинтойлар учун. «Бойчечак». 18.10 «Миллионлар ленинча университети». «Совет аёллари — коммунизмнинг актив қурувчилари». 18.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 18.45 «Бонивур қалби». Бадиий фильм. 1-серия. 20.00 «Ахборот» информацион программаси. 20.20 «Санъатимиз намояндалари». 21.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 21.30 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. У. Азимов. «Нейрон» операцияси». 22.50 Аёллар командаси ўртасида баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Университет» (Тошкент) — «Красний Котельщик» (Таганрог). «Ёшлик» спорт аренасидан репортаж. 23.20 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Болалар учун фильм. «Кичкинтойлар учун физика». 3 ва 4-сон. 19.30 «Садриддин Айний — улкан совет ёзувчиси». Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.20 «Оддий кундаги байрам». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.10 Ўқитувчи экрани. 21.40 Абитуриентлар учун. Физика.

12 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.35 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 9.50 «Горничилар, қаердасиз?». 10.20 «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 11.25 «Телеграммалар, телеграммалар, телеграммалар...» Фильм-концерт. 15.00 Ҳужжатли фильмлар программаси. 15.55 «Декабристлар ҳақида ҳикоялар». 16.50 «Жонажон табиат». 17.15 «Рус тили».

17.45 «Қувноқ стартлар». 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Расмларда қуёш акси бор». 19.00 «Миллионлар ленинча университети». «Илмий-техника тараққиёти йўлидан». Кўрсатувда фалсафа фанлари доктори Г. В. Бадеева иштирок этади. 19.30 «Ўз ихтиёри билан... Мажбурий тартибда». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.10 Хоккей бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. ВХА «Нью-ингленд» командаси — СССР терма командаси. АҚШдан олиб кўрсатилади. 1 ва 2-даврлар. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 Хоккей бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. ВХА «Нью-ингленд» командаси — СССР терма командаси. АҚШдан олиб кўрсатилади. 3-давр. 22.40 «Телетеатр меҳмон кутади». Аргентинанинг «Маламбо» ансамбли. 23.40 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Райканинг асирлари». Телевизион бадиий фильм (рус.). 11.50 Тошкент маданий оқартув техникуми хорининг концерти. 12.40 «Оқ кўнгил кишилар». Бадиий фильм. 14.00 Ўсмирлар ўртасида волейбол бўйича СССР зонал биринчилиги. Ўзбекистон ССР — Москва шаҳри. Округ Офицерлар уйининг спорт залидан репортаж. 17.40 Кўрсатувлар программаси.

17.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сенинг замондошинг». 18.15 «Моддий ресурслар — катта бойлигимиз». 18.45 «Чорвадор» программаси. 19.05 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). 19.20 «Бонивур қалби». Бадиий фильм. 2-серия. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Дирижёр ҳикоя қилади». Кўрсатувни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Зоҳид Ҳақназаров олиб боради. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 В. Нестойко. «Жиноят содир бўлмаслиги мумкин эди». Чимкент рус драма театрининг спектакли (рус.). 23.15 «Манба». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. («Ўзбектелефильм»). 23.30 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Болалар учун фильм. «Кичкинтойлар учун физика». 5 ва 6-сон. 19.30 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тили. 20.00 Тошкент янгиликлари. 20.20 Опералардан саҳналар. 20.50 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 21.50 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика.

Ҳисоблаш ва механизациялаштирилган учёт хизматчиларини тайёрлаш ва кадрлар малакасини ошириш бошқармасининг

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЎҚУВ КОМБИНАТИ

1978 йил учун

Ҳисоблаш ва механизациялаштирилган учёт хизматчиларини тайёрлаш ва кадрлар малакасини ошириш учун (механиклар, лойиҳачилар, операторлар)

ҚОРХОНАЛАР, МИНИСТРЛИКЛАР ВА ИДОРАЛАР БИЛАН

25 ЯНВАРГАЧА
ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

Б—03115. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр Д—1210.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02.58 гача эълонлар бўлими — 33-81-42.